NR. 2 • APRIL 201 • ÅRG. 24

Kretsløpet®

TIDSSKRIFT FOR AVFALL OG GJENVINNING

Så skjer det igjen

s. 4

Kretsløpet på nett: www.kretsløpet.no – Regelmessige oppdateringer.

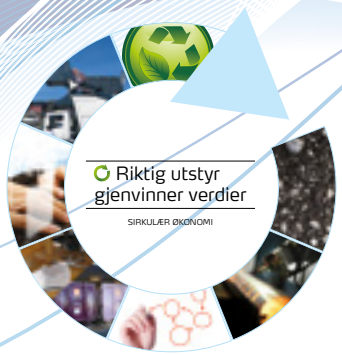

EnviroPac®
A part of San Sac Group

Alt på ett sted –

sentrallager og distribusjonssenter på 8000m²

MILJØHUS

HAGEMØBLER

BUNNTØMTE OVERFLATECONTAINERE

SEMINEDGRAVDE CONTAINERE

NEDGRAVDE CONTAINERE

Miljøfyrtårn®

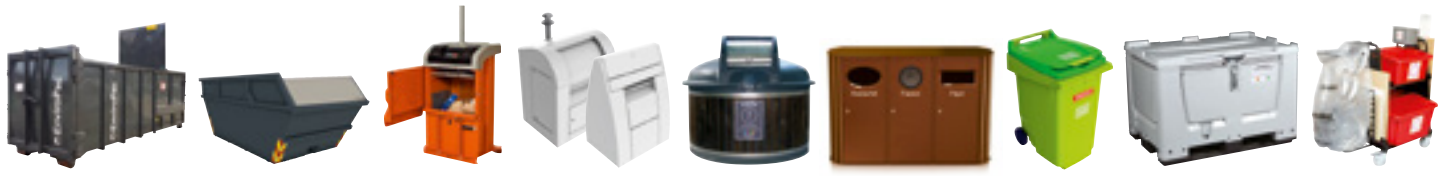

Vår erfaring og kunnskap gir kildesortering med en rød tråd gjennom hele ditt prosjekt.
EnviroPac AS er en del av San Sac Group, Skandinavias ledende leverandør av maskiner og utstyr til kildesortering, komprimering og behandling av avfall. Salg & service i hele Skandinavia.

Tel. 400 06 130 • info@enviropac.no • www.enviropac.no

Urovekkende idyllisk

Stortingsbehandlingen av Vidar Helgesens stortingsmelding *Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi* fant sted i ro og mak 27. februar. Sammenlignet med en del andre begivenheter i Stortinget i det siste var dette en idyllisk affære. Og uten Kretsløpets nærvær hadde mediadekningen rett og slett vært null.

Nå ble det faktisk fattet en rekke vedtak som strammet opp den relativt tynne meldingen som ble lagt fram i juni i fjor (se side 6-7). Og siden vi har fått en utvidet regjering med en ny plattform og en ny klima- og miljøminister etter det, var også regjeringspartiene med på å forsterke meldingen med flere vedtak. Medlemmene av energi- og miljøkomitèen (det var stort sett bare disse som var tilstede i salen) roste da også hverandre for det gode samarbeidet og den hyggelige tonen som hadde preget arbeidet med denne meldingen.

Det er selvsagt positivt at Stortinget fatter vedtak som høyner ambisjonsnivået innenfor avfallsbehandling og gjenvinning. Men som det framgår av opplistingen på side 7 ble det fattet temmelig detaljerte vedtak på ytterst ulike områder, man kan bli fristet til å tro at tonen ble så hyggelig at man begynte å heie på hverandres kjepphester. Dessverre er det nok også slik at fraværet av motsetninger – det var bare et overraskende forslag fra Ap om å forlenge deponeringen på Langøya som fikk opp temperaturen i salen – er et uttrykk for manglende interesse. Avfallspolitikk er ganske komplisert og veldig få av dagens folkevalgte har prioritert å sette seg inn i problematikken.

Men heldigvis er en av dem som har gjort det nå klima- og miljøminister. Og Ola Elvestuen har i hvert fall solid støtte i Stortinget for å høyne ambisjonsnivået på mange områder. På områder som økt materialgjenvinning, mer gjenbruk, redusert matsvinn, økt innsats mot marin forsøpling er det bare å gi full gass. Hvis han får penger til det.

> «...fraværet av motsetninger er dessverre et uttrykk for manglende interesse.»

Magemål må til

Som følge av Reno Norden-konkursen og alle de midlertidige løsningene som da så dagens lys, blir en rekke ganske store innsamlingsanbud nå lagt ut omtrent samtidig. Og etter som antallet aktører er redusert synes konkurransen å være mindre hard enn for et par år siden. Det kan selvsagt være fristende å utnytte denne situasjonen til å legge inn anbud med høyere margin enn strengt tatt nødvendig.

I en situasjon der den private avfallsinnsamlingens omdømme er på et lavmål vil vi advare imot dette. Den såkalte rekommunaliseringen har skutt fart etter konkursen og politikere av ulik farge har fått tilbake sansen for innsamling i egenregi. Dersom vi skal beholde en miks av privat og offentlig avfallsinnsamling tåles nå ikke flere feiltrinn fra de private aktørene. De interkommunale selskapene kunne på sin side stimulere konkurransen ved å gå tilbake til mindre utlysninger, slik at lokale aktører igjen gis sjansen til å konkurrere med de 2-3 landsdekkende aktørene.

INNHOLD

Voldsom brann gjorde begrenset skade	4
Stortinget løftet ambisjonene	6
Reno Nordens datterselskaper solgt	8
– Risikoen ved egenregi er for høy	8
Med sirkulære ambisjoner. Portrett Ola Elvestuen	10
Sirkulær økonomi, den nye megatrenden	14
– Tøft å nå EU-målene	16
Mange innspill til planprogrammet for deponi i Brevik	18
Alle er opptatt av marin forsøpling	22
– Ikke noe for skolebarn	23
Tunge temaer på den tiende byggavfallskonferansen	24
Fortsatt ingen nye aktører godkjent som returselskap for emballasje	27
Grønt Punkt etablerer returordning for treemballasje	27
Sjekker alt avfall for radioaktivitet	28
Store mengder byggavfall fra mindre prosjekter	28
Mye importert avfall blir til energi i Stockholm	29
Klimakvoteplikt uten miljøeffekt	30
Gjenvinner enorme mengder dyrerester	32
Kurs og seminarer	34
Nytt om navn	35
Smånytt	36
Avfallsmarkedet	38

Forsiden:
På formiddagen torsdag 8. mars oppsto en voldsom brann ved Groruddalen Miljøpark, Norsk Gjenvinnings anlegg på Haraldrud i Oslo. Brannen utviklet seg raskt med høye flammer og mye røyk. Men i løpet av dagen lyktes det brannvesenet og få kontroll over brannen, slik at skadene ble mindre enn det så ut til da bildet ble tatt. Foto: Johs. Bjørndal.

Kretsløpet er et uavhengig tidsskrift som redigeres i henhold til redaktørplakaten. Redaksjonelle synspunkter er dermed ikke nødvendigvis sammenfallende med utgivers.

Utgiver:
Postboks 541, Sentrum, 0105 Oslo
Tlf.: 924 33 582
www.kretslopet.no

Ansvarlig redaktør:
Johs. Bjørndal
E-post: jobj@kretslopet.no
Tlf.: 915 54 307

Journalist:
Astri Kløvstad
E-post: astri.klovstad@norsk-skogbruk.no
Tlf.: 911 95 327

Annonsesalg:
FLEX Kommunikasjon & Markedsføring • v/Arnt Erik Isaksen
Tlf.: 411 61 619
E-post: arnt.erik.isaksen@flexkonsult.no

Abonnement:
Maximi • Tlf.: 970 05 580
E-post: marit.lindstad@maximi.no

Design og trykk:
Grøset Trykk AS

TRYKT I NORGE NO-446

Fagpressen F OPPLAGSKONTROLLERT

Trykk: GRØSET™

Voldsom brann gjorde begrenset skade

Torsdag 8. mars brøt det ut en kraftig brann i papirmottaket ved Groruddalen Miljøpark, Norsk Gjenvinnings anlegg på Haraldrud i Oslo. Men gunstig vindretning og stor innsats fra både ansatte og brannvesen bidro til å avgrense brannen og skadene på landets største avfallsmottak ble derfor mindre enn det først så ut til.

Av Johs. Bjørndal

Høye flammer og en voldsom røykutvikling møtte mannskapene fra Oslo Brann- og redningsetat da de ankom Haraldrud rundt kl 10 på formiddagen. En del av taket på den nesten 30 daa store bygningen kollapset ganske raskt og det så ut til at skadene ville bli massive.

Det brant voldsomt i Norsk Gjenvinnings papirlager på Haraldrud ganske kort etter utbruddet av brannen på formiddagen torsdag 8.mars. Men brannen lot seg begrense slik at mesteparten av den store hallen forble uskadd.

BERØMMER DE ANSATTE

Men helhjertet slukkeinnsats fra 18 brannbiler og 43 tjenestemenn samtidig med at Norsk Gjenvinnings ansatte flyttet unna brennbart materiale, sørget for at man utover dagen klarte å få kontroll over brannen og skadene ble mindre enn forventet. Og de to ansatte som ble eksponert for røyk og sendt til legevakten er for lengst tilbake i arbeid.

– Vi er takknemlige for at denne alvorlige brannen ikke medførte personskader og at omfanget av skadene er vesentlig mindre enn først antatt. Jeg er også stolt av innsatsen til våre ansatte på Groruddalen Miljøpark og hvordan de har bidratt til å begrense konsekvensene. Våre medarbeidere var en viktig nøkkel til at brannen ble slukket såpass raskt, noe brannvesenet har berømmet. Vi har stor tro på at opplæring og trening av medarbeidere er en veldig viktig faktor i brannforebygging og håndtering. Kjapp responstid og kunnskap om hva som må til for å slukke en brann viste seg å være avgjørende i denne krevende situasjonen, sier konsernsjef Erik Osmundsen.

– Målbevisst arbeid med brannforebygging, adskilte fraksjoner med brannvegger i mellom, lave lagre og god orden var også avgjørende for at konsekvensene ikke ble større. I tillegg fungerte varmekameraene, sprinkelanlegget og brannvarslingssystemet som er direkte koblet til brannvesenet, sier han.

RASKT I GANG

Og etter en formidabel ryddejobb i løpet av den påfølgende helga kunne driften og mottak av alle fraksjoner tas opp igjen allerede mandag 12. mars. Og for landets største avfallsmottak, som årlig håndterer 420 000 tonn avfall, er det viktig at dette kommer opp å stå. Under og rett etter brannen ble avfallet kanalisert til andre anlegg i Oslo-området og Osmundsen finner også grunn til å takke konkurrentene for at de stilte opp.

På spørsmål om hvilke verdier som gikk tapt svarer Osmundsen at lagerhallen til papir, som tilsvarer ca 10 prosent av bygget, kollapset. – En av fire presser, en truck og sorteringsanlegget for papir ble totalskadet. Anlegget var allerede to arbeidsdager etter brannen klart til å motta alle avfallsfraksjoner og gjennomføre alle operasjoner, bortsett fra å sortere papir.

PAPIRUTFORDRING

Og Osmundsen legger ikke skjul på at brannen skaper problemer for papirhåndteringen.

– Med en lavere kapasitet til papirsortering enn normalt, opplever vi at situasjonen er utfordrende, Kinas nye kvalitetskrav på papir. Vi er derfor takknemlige for at mange av våre kunder hjelper oss i en overgangsperiode med å sikre god kvalitet og sorteringsgrad, samtidig som vi har en effektiv mottakskontroll som også sjekker at det vi mottar skal være trygt å behandle. Mye papir går nå til vårt andre sorteringsanlegg for papir i Tønsberg, mens vi jobber på spreng for å reetablere et mer moderne papirsorteringsanlegg på Haraldrud, sier han.

namdalressurs

FRA IDÈ TIL VIRKELIGHET.

ER DU USIKKER PÅ HVOR DU SKAL BEGYNNE? Vi er her for deg gjennom hele prosessen. Uansett hvilket produkt du er interessert i fra oss, så kan vi være behjelpelig med alt fra det grunnleggende som farge og design, til planlegging av store anlegg med praktiske løsninger.

TA KONTAKT, SÅ HJELPER VI DEG GJERNE PÅ VEIEN VIDERE!

DIN TOTALLEVERANDØR AV AVFALLS UTSTYR

Stortinget løftet ambisjonene

Stortinget gjorde omfattende endringer da meldingen Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi ble behandlet 27. februar.

Under behandlingen av den åtte måneder gamle avfallsmeldingen gjorde Stortinget 27.februar en lang rekke vedtak som høyner ambisjonsnivået i avfalls- og gjenvinningspolitikken. Klima- og miljøminister Ola Elvestuen hadde ingenting imot det – med et unntak.

Av Johs. Bjørndal

Stortinget fattet 19 vedtak under behandlingen av meldingen (se motstående side) og ni av disse ble gjort enstemmig. Medlemmene i Energi- og miljøkomitèen skrøt da også av hverandre og berømmet det konstruktive arbeidet de har hatt under behandlingen av avfallsmeldingen. Til og med Per Espen Stoknes fra MDG takket komitèen for «det gode arbeidet med å løfte en heller slapp meldin», som han sa. Til sin forbløffelse opplevde han blant annet at partiets forslag om *«å utrede påbud av rensing av flyveaske og komme tilbake til Stortinget med dette på egnet måte»* ble enstemmig vedtatt.

ENSTEMMIGE UTREDNINGSØNSKER

Blant de andre enstemmige vedtakene var kravet om utsortering: *Stortinget ber regjeringen stille krav til utsortering og materialgjenvinning av plast og matavfall fra husholdninger og lignende avfall fra næringslivet.* Men siden dette også er spesifikt nevnt i Jeløya-plattformen ble jo det å slå inn en åpen dør. De andre enstemmige vedtakene er stort sett ønske om utredninger. Her kan nevnes hvordan man kan stille krav om at alt kloakkslam skal behandles gjennom produksjon av biogass og biogjødsel eller kompost og ønske om virkemidler og tiltak for å legge til rette for fosforgjenvinning i Norge. Men mer håndfast er ønsket om et regelverk som sikrer at oppsamling av gummigranulat fra kunstgressbaner tas i bruk – med virkning fra 1. januar 2019. Og selv om avfallsmeldingen inneholder ganske mange tiltak mot marin forsøpling har Sotra-hvalen skjerpet den politiske viljen ytterligere. Et enstemmig storting ber derfor regjeringen revidere strategien mot marin plastforsøpling og spredning av mikroplast innen 2020.

FLERTALL FOR MATKASTELOV

Men Stortingsflertallet gjorde også vedtak som regjeringspartiene ikke støttet. Her peker ønske om matkastelov seg ut. Dette forslaget ble fremmet av Kr.F. i forrige stortingsperiode uten å bli vedtatt, nå fikk det flertall. Og Klima- og miljøminister Ola Elvestuen, som ellers roste komitèen «for omfattende og grundig arbeid og for å ha gjort meldingen bedre», la ikke skjul på at hans synes dette er en dårlig ide: – I fjor sommer ble det inngått en frivillig og forpliktende avtale med aktørene i bransjen om halvering av matsvinnet innen 2030. Vi kommer til å nå dette målet, det er allerede oppnådd en reduksjon på 12 prosent de siste fem årene. Det vil bare komplisere om vi nå skal bruke ressurser på en lovprosess også, sa han.

Klima og miljøminister mente Stortinget hadde forbedret meldingen, men var kritisk til vedtaket om innføring av en matkastelov. Foto: Bjørn H. Stuedal.

SAMMENSTØT OM FARLIG AVFALL

Den ellers så idylliske tonen i stortingssalen ble for øvrig kraftig forstyrret da Terje Aasland (Ap, Telemark) entret talerstolen og noe overraskende fremmet forslag om å be regjeringen utrede muligheten for å forlenge deponeringen av uorganisk farlig avfall på Langøya utover 2022 og utrede alternativ håndtering av avfallet dersom nytt deponi ikke er klart når kapasiteten på Langøya er oppbrukt. Dette ble ikke godt mottatt av Lene Westgaard-Halle (H, Vestfold). – Arbeiderpartiet vingler tydeligvis videre i denne saken. Nå fremmes plutselig et forslag om å oversvømme Vestfold med farlig avfall, freste hun. Ved voteringen stemte Ap, Sp, SV og MdG for dette forslaget, som dermed ikke fikk flertall (47 mot 54 stemmer).

DETTE BLE VEDTATT I STORTINGET 27. FEBRUAR:

- Stortinget ber regjeringen gi kommunene anledning til selv å bestemme om de ønsker samtykke ved utleie av avfallskonteinere fra godkjente avfallsselskaper. (enstemmig)
- Stortinget ber regjeringen om at ved bygging av nye industrielle anlegg for produksjon av biogass basert på matavfall, skal det gjøres en utredning av om det er hensiktsmessig å ta inn husdyrgjødsel i produksjonen. (enstemmig)
- Stortinget ber regjeringen utrede hvordan man kan stille krav om at alt kloakkslam skal behandles fortrinnsvis gjennom produksjon av biogass og biogjødsel eller kompost. (enstemmig)
- Stortinget ber regjeringen stille krav til utsortering og materialgjenvinning av plast og matavfall fra husholdninger og lignende avfall fra næringslivet. (enstemmig)
- Stortinget ber regjeringen utrede påbud om rensing av flyveaske og komme til Stortinget med dette på egnet måte. (enstemmig)
- Stortinget ber regjeringen arbeide for et forbud mot varer som inneholder PFAS i tråd med EUs regelverk. (enstemmig)
- Stortinget ber regjeringen utrede virkemidler og tiltak for å legge til rette for fosforgjenvinning i Norge. (enstemmig)
- Stortinget ber regjeringen innføre et regelverk som sikrer at effektivt utstyr for oppsamling av gummigranulat fra eksisterende og nye kunstgressbaner tas i bruk med virkning fra 1. januar 2019. (enstemmig)
- Stortinget ber regjeringen revidere strategien mot marin plastforsøpling og spredning av mikroplast innen 2020. (enstemmig)
- Stortinget ber regjeringen utarbeide en nasjonal strategi for en sirkulær økonomi. (Alle unntatt SV.)
- Stortinget ber regjeringen utrede og legge til rette for at alt avfall fra offentlige tjenester og andre som produserer avfall som likner husholdningsavfall, skal ha de samme kravene til materialgjenvinning i norsk regelverk som husholdningsavfall. (Alle unntatt Sp).
- Stortinget ber regjeringen sette nasjonale mål for avfallsforebygging, materialgjenvinning og gjenbruk i tråd med EUs sirkulære økonomipakke. (Ap, Sp, SV, Kr.F, MdG, Rødt)
- Stortinget ber regjeringen gi kommunene ansvar for å legge til rette for gjenbruk gjennom kommunenes gjenbruksstasjoner. (Ap, Sp, SV, Kr.F, MdG, Rødt)
- Stortinget ber regjeringen fremme forslag til en matkastelov som omfatter næringsmiddelindustrien og matvarebransjen. Loven bør omfatte påbud om å donere all spiselig overskuddsmat til veldedige formål og sekundært til dyrefôr, samt påbud om å offentliggjøre nøkkeltall knyttet til matsvinn og reduksjon av matsvinn. (Ap, Sp, SV, Kr.F, MdG, Rødt)
- Stortinget ber regjeringen utrede forbedringer av avfallsstatistikken og vurdere om det er behov for å utarbeide et produsentregister for å tydeliggjøre returselskapenes forpliktelser i etablerte produsentansvar. (H, Fr.P, V, Kr.F, SV, MdG)
- Stortinget ber regjeringen vurdere om vi når EØS-mål for gjenvinning av avfall fra bygg- og anleggsnæringen i 2020, og ev. utrede nødvendige virkemidler, herunder vurdere en skjerping av kravene til byggavfall i teknisk forskrift. (H, Fr.P, V, Kr.F, SV, MdG, Rødt)
- Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for å begrense mengden farlig avfall. (H, Fr.P, V, Kr.F, SV, MdG, Rødt)
- Stortinget ber regjeringen arbeide for å utfase unødvendig bruk av engangsartikler av plast. (H, Fr.P, V, Kr.F, SV, MdG, Rødt)
- Stortinget ber regjeringen utrede en ordning for å gjøre det gratis å levere marint avfall i havn for fiskere og andre, basert på erfaringene fra prosjektet «Fishing for Litter». (H, Fr.P, V, Kr.F, SV, MdG, Rødt)
- Stortinget ber regjeringen om å gi Sjøfartsdirektoratet i oppgave å forhindre og bekjempe marin forsøpling på havet. (Ap, Sp, SV, Rødt, Kr.F, (MdG)

GEESINKNORBA

NORBA THE ORIGINAL SINCE 1913

NORBA, EN STABIL PARTNER PÅ MARKEDET
NORDISKE PRODUKTER FOR NORDISKE FORHOLD!

Vi fortsetter montering for det Nordiske markedet her i Kalmar

Allerede i produksjon! 100 % El-drevet Renovasjonsbil fra Norba!

GPM med kran på tak

1 & 2 kammer satelitt biler

Kontakt oss:
Salg
Gunnar +47 901 74 210

Reservedeler:
Stefan +46 480 42 74 26
Magnus +46 480 42 74 27

Support:
+46 480 42 74 67

Service:
Kalmar +46 480 42 74 28
Bergen +47 815 33 030
Trondheim +47 815 52 300

www.geesinknorba.com/se
WASTE MANAGEMENT SOLUTIONS Norba AB Torsåsgatan 3 Box 813 391 28 Kalmar Tel +46 480 42 74 00

Reno Nordens datterselskaper i Sverige og Finland solgt

I en pressemelding fra Advokatfirmaet Kvale, som har håndtert Reno Nordens konkursbo, framgår det at datterselskapene Reno Norden AB i Sverige og Reno Norden OY i Finland er solgt til det spanske miljøkonsernet Urbaser S.A, som dermed etablerer seg i Norden.

I pressemeldingen gir konkursbestyrer Tom Hugo Ottesen uttrykk for tilfredshet over at disse selskapene nå har fått en sterk industriell eier som kan videreføre virksomheten i de to landene og har ressurser til å utvikle den videre. Han uttrykker også takknemlighet til alle som har bidratt til at disse selskapene har holdt det gående i en turbulent og usikker periode, og sier at det fortsatt arbeides hardt for å finne en god løsning også for det danske datterselskapet.

Konsernsjef José Maria López Pinol i Urbaser S.A. sier i den samme pressemeldingen at han er meget fornøyd med at selskapet nå endelig får et fotfeste i Norden. – Dette er store markeder med relativt gode utsikter til vekst. Vi har i flere år vært interessert i å etablere oss i Norden og dette gir oss muligheten til å komme inn og ta en ledende posisjon, heter det videre. Konsernsjefen legger også til at de gjennom kjøpsprosessen har erfart at de to selskapene er veldrevne, med erfarne og dyktige ledere. – Vi forventer store gevinster av at vi nå kombinerer våre sterke sider, heter det.

Et halvt år etter konkursen i Reno Norden har konkursbestyrer Tom Hugo Ottesen nå fått solgt det svenske og finske datterselskapet. Foto: Line Venn.

Partene er naturligvis enige om å ikke offentliggjøre kjøpesummen.

Urbaser S.A. ble etablert i 1990 og har gjennom 160 datterselskaper i 22 land mer enn 40 000 ansatte. Konsernet ble i september 2016 kjøpt opp av det kinesiske investeringsselskapet Firion Investments, ifølge Reuters var kjøpesummen rundt 1,5 milliard dollar.

J.B.

– Risikoen ved egenregi for høy

RfD avlyste anbudskonkurransen etter bare å ha fått to tilbud som lå høyt over forventet pris. Egenregi ble deretter grundig vurdert, men daglig leder Johan Remmen sier at de har landet på å inngå kontrakt med en av tilbyderne etter forhandlinger.

Av Johs. Bjørndal

Daglig leder Johan Remmen synes tilbudene var for dyre, men at egenregi er for risikabelt. Resultatet er ny kontrakt etter forhandlinger. Foto: Karoline Roka.

I Renovasjonsselskapet for Drammensregionen (RfD) førte Reno Norden-konkursen til at det ble inngått en midlertidig kontrakt med Norsk Gjenvinning Renovasjon. Dette er et stort renovasjonsanbud, de ni eierkommunene har til sammen nær 200 000 innbyggere. Men da det ble invitert til ordinær anbudskonkurranse for en ny flerårig kontrakt fikk man bare to tilbud. – Begge lå godt over det vi hadde budsjettert med og var også dyrere enn den midlertidige kontrakten. Etter å ha konferert med jurist fant vi å ha gyldig avvisningsgrunn og avlyste konkurransen. Etter det har vi gått i forhandlinger med de to tilbyderne og samtidig hatt en grundig vurdering av egenregi, forteller Remmen.

– Og vår vurdering er at for et selskap som aldri har drevet innsamling i egenregi er risikoen ved å starte med det for høy. Vi vil derfor inngå kontrakt med en av tilbyderne vi har forhandlet med, fortsetter han. Men Remmen kan i skrivende stund ikke oppgi hvilken aktør dette er.

NB! Ny kassalov 01.01.2019
Gjelder alle miljøstasjoner.
Er du usikker på hva dette innebærer for deg? Ta kontakt.
VSP Miljø er en betalingsløsning spesielt utviklet for avfallsbransjen.
VSPMILJØ
VSP
Kontakt oss: 4747 2727
HARDANGER BERGEN HAUGESUND ÅLESUND
salg@vsp.no
vsp.no

C3C BLOCKSYSTEM™

ENKELT | FLEKSIBELT | FLYTTBART

C3C Blocksystem™ er et komplett system av store betongblokker som kan tilpasses den enkelte kunde. Støttemurer, Binger, Bulklager, Takløsninger, Gjerder- deponi, Drenasje – avrenning. Støttemurer med vinkler. C3C Engineering har etablert ett nettverk av produsenter og lager i hele Norge. Ta kontakt og vi finner nermeste produsent/ transportør som passer for deres prosjekt.

C3C ENGINEERING AB NORGE - 0047 90647627 - **WWW.C3C.SE** - **WWW.STØTTEMURER.COM**

C3C
CONCRETE m³ CONSTRUCTION

Med sirkulære ambisjoner

For et halvt år siden tydet lite på at noen fra Venstre ville rykke inn i regjeringskontorene. Men nå er klima- og miljøminister Ola Elvestuen plassert bak den pulten der han aller helst vil sitte.

Tekst: Johs. Bjørndal
Illustrasjon: Knut Høihjelle

– Vi var ikke over sperregrensen på en eneste meningsmåling før valget, så det var ingen grunn til å ta noe for gitt. Men jeg er kjempeglad for å ha fått denne interessante jobben i en tid der det skjer så mye, sier han.

Og noe av det som skjer dreier seg faktisk om avfall og gjenvinning, et område Elvestuen kjenner godt til fra før. Sammen med sin partifelle og tidligere miljøvernminister Guro Fjellanger hadde han nemlig en solid finger med i spillet da bystyret i Oslo i 2006 vedtok en ny avfallsordning i hovedstaden.

– Tidligere gikk jo det meste til forbrenning, noe det var lagt opp til skulle fortsette. Men vi fikk gjennomslag for et kretsløpsbasert avfallssystem og senere fikk jeg som byråd være med på å sette dette ut i live, sier han.

– Da fikk du jo også se hva det kostet.

– Jo, men her ble det fattet en bevisst beslutning der hensynet til miljøet veide tyngst. Systemet med fargede poser er bra fordi alle som gjør ting riktig kan være sikre på at det de har sortert faktisk går til materialgjenvinning. Dette er bra for motivasjonen. Og gebyrfinansieringen gir jo kommunene anledning til å gå foran og være mer ambisiøse enn det markedet gir grunnlag for. Jeg er stolt over det vi har fått til i Oslo.

– Ja, mange har jo tatt til orde for at kommunene skal få utvidet sitt ansvarsområde til også å omfatte det «husholdningsavfallslignende næringsavfallet», ved at begrepet forbruksavfall gjeninnføres.

– Vi synes den ansvarsfordelingen vi har i dag er god, noe stortingsflertallet er enig i. Det viktige er jo at også næringslivets del av dette avfallet har de samme kravene til utsortering som husholdningsavfallet.

For Ola Elvestuen legger ikke skjul på at det var han som fikk inn kravet *«om utsortering og materialgjenvinning av plast og matavfall fra husholdningene og lignende avfall fra næringslivet»* inn i regjeringsplattformen, noe et enstemmig storting senere har sluttet seg til (se side 7).

– Er ikke dette vel sterk sentralstyring i et land med sterkt varierende forhold, der kommunene hittil har hatt stor frihet til å organisere avfallsbehandlingen selv?

– Nei, det synes jeg ikke. Veldig mange har hatt velfungerende systemer for dette i lang tid, og jeg mener tiden nå er moden for å sette en fot i bakken og stille krav om bedre sortering hos alle. Det er politiske vedtak fattet sentralt som har bragt avfallsbehandlingen dit den er i dag og nå er det på tide å gå et steg videre.

– Vi må vel gå mange steg videre for å klare de kravene til materialgjenvinning EU nå ser ut til å lande på. Er det aktuelt å ta opp spørsmålet om dispensasjon for noe av dette?

– Nei, med et mulig unntak for trefraksjonen – utnyttelsen av den til energi er jo spesiell for de nordiske land – ser jeg overhode ingen grunn til at ikke vi skal ha de samme ambisjonene som EU og klare de samme forpliktelsene som andre land. Og disse gjenvinningsmålene bør altså ikke begrenses til husholdningsavfallet, men også omfatte lignende avfall fra næringslivet.

Intervjuet gjøres få dager etter at Ola Elvestuen var vitne til at stortingsbehandlingen av den såkalte avfallsmeldingen fra i fjor sommer ble forsterket med en rekke vedtak, en god del av dem enstemmige. Noe den nybakte klima- og miljøministeren i hovedsak bifalt.

– Energi- og miljøkomitéen har gjort en god jobb og vi har hatt god dialog med de tre regjeringspartiene for å få forsterket meldingen. Det var viktig å få vedtatt den nå for å komme videre i arbeidet, sier han.

– Kritikken fra opposisjonen gikk stort sett på at meldingen handlet for mye om avfall og for lite om sirkulær økonomi. Stortingsflertallet inkludert regjeringspartiene ber jo også regjeringen komme tilbake med en egen nasjonal strategi.

– Vi har ambisjoner om å være i front når det gjelder innføring av sirkulær økonomi og vil etter hvert komme tilbake til Stortinget med nye tiltak.

– Meldingen inneholdt mye om marin forsøpling, men Stortinget ber likevel om en ny strategi innen 2020. Hva betyr det?

– Nå ba vel Stortinget om at den strategien som ble lagt fram med meldingen skal revideres innen 2020. Dette er jo et ganske nytt område som ikke en gang hadde noen egen budsjettpost før jeg fikk forhandlet inn 7,5 millioner i Statsbudsjettet for 2015. Dette har siden blitt økt hvert år og er i år på 80 millioner. Dette er et politikkområde i rask utvikling, vi har fått på plass en handlingsplan mot mikroplast og arbeider med en forskrift for bruk av gummigranulat på kunstgressbaner. Vi vurderer også innføring av produsentansvar for fiskeri- og havbruksnæringen og næringslivet har gjennom Handelens miljøfond selv tatt tak i jobben med å redusere plastposebruken. Norge har tatt en lederrolle internasjonalt i arbeidet mot marin forsøpling, vi fikk gjennom vedtak av en nullvisjon på FNs miljøforsamling før jul. Det er også nettopp opprettet et bistandsprogram på 150 millioner som primært skal rette seg mot bedre avfallsbehandling i Vest-Afrika og Sørøst-Asia. Vi skal fortsatt være blant de mest aktive landene i arbeidet mot marin forsøpling og på et område der kunnskapsgrunnlaget og virkemidlene endrer seg så raskt er det naturlig at også strategiene fornyes.

– I regjeringsplattformen slås det fast at regjeringen vil etablere et nytt deponi for farlig avfall. Betyr det at lokal motstand vil bli valset over?

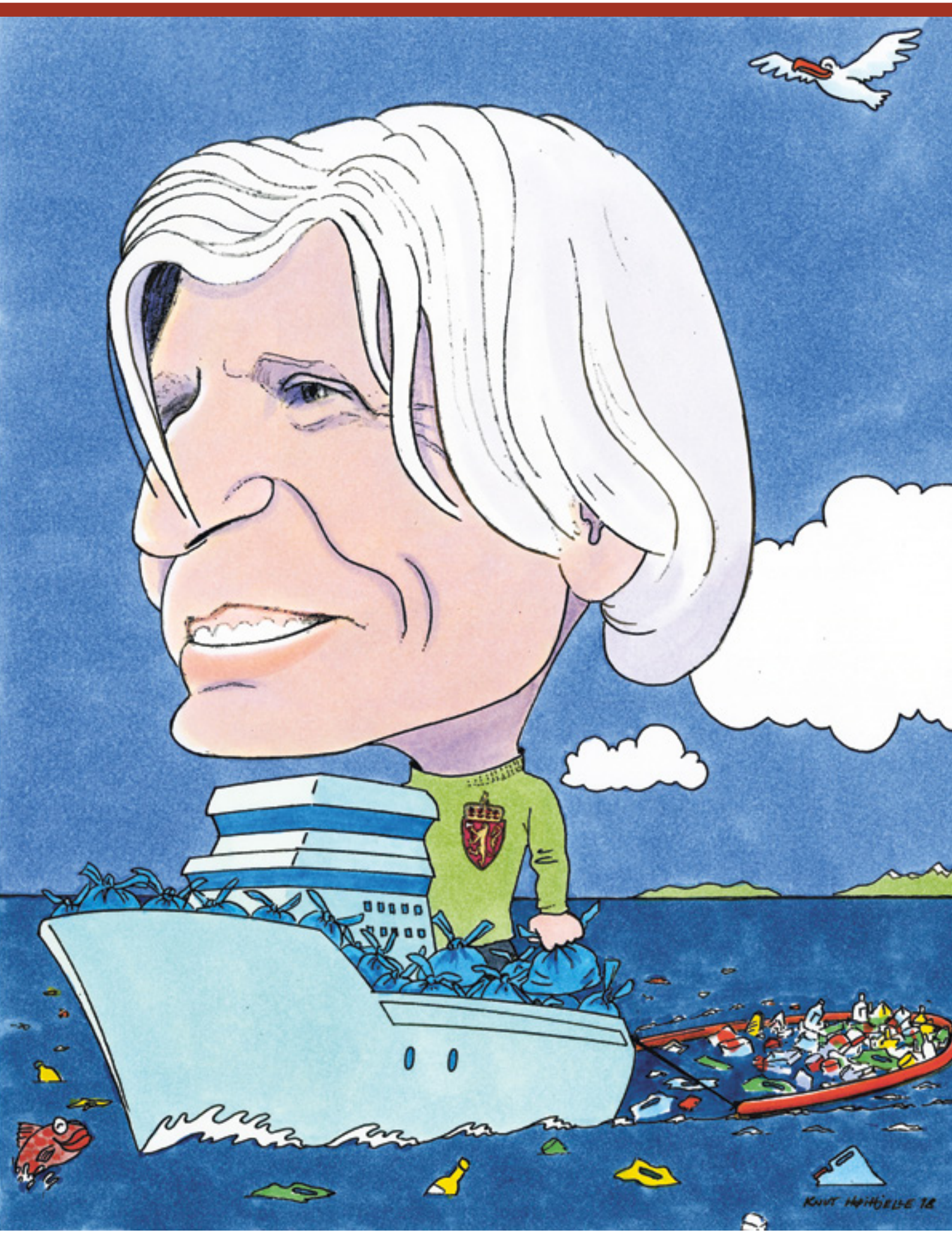
KNUT HAMMERLE 18

– Som du vet pågår det en egen prosess om denne etableringen, med Raudsand og Brevik som de aktuelle lokalitetene. Selv om vi skal arbeide både for å redusere mengden og øke gjenvinningen av farlig avfall vil det fortsatt være behov for et slikt deponi.

– Stortingsflertallet ber regjeringen fremme forslag til en matkastelov. På dette punktet var du tydeligvis uenig.

– Jeg mener en slik lov er fullstendig unødvendig. Vi har nettopp inngått en forpliktende bransjeavtale med aktørene i hele verdikjeden som innebærer halvering av matsvinnet innen 2030. Det er allerede oppnådd en reduksjon på 14 % siden 2010 og det opprettes nå såkalte matsentraler mange steder i landet. Jeg kan ikke se at en lovregulering vil gi noen ytterligere gevinst, men vi skal selvfølgelig gjøre som Stortinget ber om og utrede det.

Ola Elvestuen er 50 år og har vokst opp på Eina på Toten, der friluftsliv var en stor interesse i oppveksten. Han er ikke av dem som har gått gradene i ungdomspolitikken, men sier han «kom inn fra sidelinja midt på 90-tallet». Da hadde han for lengst sagt farvel til Toten, til fordel for studier i sosialantropologi og statsvitenskap og et påbegynt hovedfag i historie på Blindern.

– Det var jo slikt vi gjorde på 90-tallet når vi ikke visste helt hva vi ville, forklarer han. Elvestuen har også studert folkerett ved universitetet i Bonn. Parallelt med dette hadde Elvestuen såpass ulike jobber som bartender, bygningsarbeider, gartner og fotomodell.

Men i 1995 ble han altså valgt til leder i lokallaget St.Hanshaugen-Ullevål Venstre. Samtidig ble han ansatt som såkalt reisesekretær, med oppgave å bygge opp lokallag for partiet i Buskerud, Vestfold og Telemark. Siden har det ballet på seg, han ble leder i Oslo Venstre i 2000 og valgt inn i bystyret i 2003. Der ble han Venstres gruppeleder og ledet Byutviklingskomitéen fram til 2011, da han etter valget ble byråd for miljø og samferdsel i hovedstaden. I hans ledertid i Oslo Venstre gjorde partiet sine beste valg i hovedstaden noensinne, med 9,3 % ved stortingsvalget i 2005 og 8,7 % ved bystyrevalget to år senere. I 2008 ble Ola Elvestuen valgt til nestleder i partiet. – Jeg meldte meg inn i Venstre på grunn av partiets kobling mellom en ambisiøs klima- og miljøpolitikk og ønske om å drive fram en god økonomisk utvikling. Og den liberale grunnholdningen har jeg hatt hele tiden, sier han.

I sin tid som byråd opplevde også Ola Elvestuen den umåtelige ære å få en nyoppdaget snyltevepsart oppkalt etter seg. Selv om *aphelinus elvestueni* er et mikroskopisk lite kryp som visstnok skal være i stand til å leve inni en bladlus, uttrykte Elvestuen til Aftenposten at han var beæret over «at så kunnskapsrike folk vil gi mitt navn til noe som helst».

Etter valget i 2013 bar det inn på Stortinget og Ola Elvestuen satt altså som leder for Energi- og miljøkomitéen helt fram til han 17. januar trådte fram på Slottsplassen som ny klima- og miljøminister. Og han gleder seg utilslørt over å kunne følge opp klimapolitikken og å få på plass en enighet med EU om klimaarbeidet. – Vi har også bare påbegynt arbeidet mot plastforsøplingen av havene. Dette er et kjempestort internasjonalt problem, sa han til Aftenposten da han tiltrådte.

Men Elvestuen blir også ansvarlig for landets politikk og må forholde seg til stortingsflertallet på områder som er mer kontroversielle enn disse. Forgjengeren fikk for eksempel store problemer med et dyr på tre bokstaver», som Vidar Helgesen sa da departementsnøklene ble overrakt. Han rådet etterfølgeren til å «holde blikket på de store tingene og ikke de små». Elvestuen repliserte da at han ikke så på ulv som noen liten sak og etter påske må han møte i retten for å forsvare regjeringens ulvepolitikk, som WWF mener er i strid med naturmangfoldsloven. Mens forhandlingen om Jeløya-plattformen pågikk ble nemlig 16 ulver skutt, og det er dette WWF mener er i strid med loven.

Men Ola Elvestuen konstaterer ganske rolig at det i regjeringsplattformen slås fast at Naturmangfoldsloven ligger fast, og at man skal sikre «levedyktige bestander av de fem store rovviltartene jerv, ulv, bjørn, gaupe og kongeørn». – Rettssaken blir en viktig avklaring. Så får vi ta en beslutning om hva vi gjør videre når den er gjennomført, sier han.

Vi har egen produksjon, reparasjon og service:
LØFTEMAGNETER OG METALLSEPARATORER

Magnetseparator MS1000S1200
Separering av jern

Virvelstrømseparator VS1000
Separering av aluminium, kobber, zink, etc.

MagnetGrip *«The sky is the limit»*
Sortering av byggavfall

ÄLMHULTS EL-MEK AB
www.elmek.nu
Tlf. +46 (0)476 15005
elme

Det skjer mye bra innovasjon på barnerommene ...

... men også daglig hos våre 3 hovedoperatører, våre 140 biloppsamlingsplasser og våre 11 fragmenteringsverk

Vi finner stadig nye metoder for å gjenvinne mer og mer av materialene i kasserte kjøretøy. Vi gjenvinner mikrofragmenter som tidligere ble deponert, vi gjenvinner mer og mer plastmaterialer fra bilene i tillegg til så å si alt metall fra alle kasserte kjøretøy. Norge er fremst i verden på gjenvinning av høyenergibatterier fra el- og hybridbiler. Organisasjonen vår er allerede rigget for å gjenvinne disse batteritypene. Derfor oppnår vi myndighetenes krav om å gjenvinne 95 prosent av bilen din. Totalt ble 97,2% av bilen din gjenvunnet i 2017. **Alle vinner på gjenvinning.**

autoretur

Siste stopp - Ny start.

www.autoretur.no

Kilder: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall, Kapittel 4. Kasserte kjøretøy
Autoretur - Miljøregnskap 2017, Miljørapport 2017

– Bilbransjens eget returselskap

Sirkulær økonomi, den nye megatrenden

Fremtiden for avfalls- og gjenvinningsbransjen vil bli sterkt påvirket av den sirkulære økonomien. Spørsmålet er hvordan og hvor raskt det vil gå.

Av Nancy Strand, adm. dir. i Avfall Norge

Megatrender er store, sosiale, økonomiske, politiske og teknologiske endringer som sakte, men sikkert – og som i det øyeblikk de har slått rot – påvirker våre samfunn og liv over lengre tid. Minst i 10 år, ifølge den amerikanske forfatteren John Naisbitt, som lanserte begrepet på 1980-tallet. Den megatrenden som har preget samfunnet mest de siste tiårene er den digitale revolusjonen. Eksponentiell økning i datakraft, skybaserte tjenester og nettbasert kommunikasjon griper på en grunnleggende måte inn i folks hverdag, forretnings- og samfunnsliv. Sjefredaktør i The Guardian, Katharine Viner, har beskrevet den digitale revolusjonen som *«en klasebombe som blåser fra hverandre hvem vi er, hvordan verden er organisert, hvordan vi ser oss selv og hvordan vi lever.»*

Min påstand er at Den sirkulære økonomien er en ny slik megatrend. I årene som kommer vil vi se helt nye forbruksmønstre og nye produksjonsmønstre. Den vil berøre forretningsmodeller og by- og kommuneutvikling.

GLOBALE AKTØRER GÅR FORAN

Det er erkjennelsen av at verdens befolkning forventes å nå 9-10 milliarder mennesker innen 2050 og at ressursbasen er begrenset, som er grunnlaget for gjennomslaget for den sirkulære økonomien. Fremtidens utfordringer krever løsninger som kan kombinere økt verdiskaping med en betydelig lavere samlet miljøbelastning og en langt mer effektiv utnyttelse av ressursene. Denne ambisjonen gjenspeiles i FNs bærekraftsmål, som har sterk oppmerksomhet rettet mot gjenvinning av ressurser til nye råvarer i lukkede kretsløp. Bærekraftsmålene er underskrevet av samtlige 193 medlemsland. Hvor fort det vil skje, og hvordan det vil skje, hvilke aktører som tar ledelsen og hvilke teknologier som får gjennomslag vet vi ikke. Men vi ser allerede at store globale aktører som Google, Dell, Philips og IKEA, løfter sirkulærøkonomi

Nancy Strand er ikke i tvil om at den sirkulære økonomien vil sørge for at helt nye forbruks- og produksjonsmønstre vokser fram.

frem i sine strategier. Etter at avfalls- og gjenvinningsbransjens veikart for en sirkulær økonomi ble lagt frem i 2016, har dette også fått en bred plass i regjeringens strategi for grønn konkurransekraft og stortingsmeldingen om avfallspolitikk og sirkulærøkonomi som ble behandlet i Stortinget i februar i år.

TIDEN ER INNE

Enkelte vil hevde at den sirkulære økonomien bare er store ord og at alt egentlig er som før. Jeg tror det handler om mye mer enn nye begreper. Det vi er vitne til er at drivkreftene i samfunnet er i ferd med å endre seg i retning bærekraft og at det innebærer et paradigmeskifte. Langt flere er opptatt av bærekraft i dag enn bare for få år siden. Langt flere ser også at hvis vi skal gjøre økonomien bærekraftig, må bærekraften også være økonomisk. Den må lønne seg

For omtrent akkurat 20 år siden jobbet jeg for møbelbransjen med et prosjekt for «møbelretur». Målet var å utvikle et fungerende frivillig retursystem av brukte møbler for å ligge i forkant av forventede reguleringer og produsentansvar. Noe vi var helt sikre på at ville komme i etterkant av etableringen av produsentansvar for emballasje. Men de kom ikke den gangen i 1998, og prosjektet ble lagt på is. Nå ser vi derimot igjen nye initiativ fra blant annet møbelbransjen. Det er ikke lenger forventninger om reguleringer fra nasjonale myndigheter som er hoveddrivkraften. Markedskrefter, samfunnsendringer og nye teknologiske muligheter spiller en langt større rolle.

MARKEDSDREVET GJENVINNING

Det var en økende etterspørsel etter mer miljøvennlige produkter som fikk datamaskinprodusenten Dell til å starte utviklingen av *«Closed-Loop»*, et lukket kretsløp for resirkulering av gamle datamaskiner tilbake til nye, som ble lansert i 2014. Gjennom markedsundersøkelser hadde selskapet funnet ut at kundene ville ha produkter som var bedre for miljøet, samtidig som de ikke var villige til å betale mer, og det kunne ikke påvirke ytelsen i maskinene. Med hjelp fra miljøstiftelsen Ellen MacArthur Foundation har Dell bygget ut et nettverk av standardiserte mottak av brukte computere over hele USA. De brukte maskinene blir plukket fra hverandre og sortert ut i forskjellige fraksjoner. Noen materialer går tilbake i produksjonslinjen av nye maskiner, andre blir solgt i råvaremarkedet. På den måten har Dell også blitt en aktør i markedet for nye råvarer fra avfall.

En annen teknologi-kjempe, Google, har erklært at de har som ambisjon å implementere den sirkulære økonomien i hele selskapets virksomhet. Fra økonomi til drift av datasentraler. Det er spennende når et så stort selskap som Google har satt som et fokusområde å engasjere sitt verdensomspennende design-nettverk i å se på mulighetene rundt sirkulære designprinsipper.

Her hjemme ser vi også at aktører fra forskjellige bransjer er langt fremme i en sirkulær retning. Nordens største produsent av armeringsstål, Celsa i Mo i Rana, gjenvinner årlig mer enn en million tonn skrapjern, og kan med rette kalle seg Norges største gjenvinningsbedrift. Et annet eksempel er Norske Skog som hvert år gjenvinner 150.000 tonn returpapir til nytt papir, eller Borregaard om driver Norge største biogassanlegg i tilknytning til sitt biologiske renseanlegg i Sarpsborg. Da anlegget åpnet i 2014 ble Norges årlige utslipp av CO_2 redusert med 50.000 tonn over natten.

SAMSPILL MELLOM NÆRINGSLIV OG MYNDIGHETER

ISWAs visepresident Carlos Silva Filho har sagt at en av avfalls- og gjenvinningsbransjen største utfordringer i de kommende år vil bli å involvere nye aktører. Eksemplene illustrerer hvorfor næringslivet må spille en vesentlig rolle i overgangen til den sirkulære økonomien. De nye materialgjenvinningsmålene fra EU inkluderer såkalt *«lignende»* avfall fra næringsliv og kommunale institusjoner, det betyr at både kommuner og næringsliv må delta i arbeidet med å øke sortering og materialgjenvinning. Det som er spennende med å inkludere næringslivet er at de kommer inn med andre perspektiver knyttet til lønnsom bærekraft. Samtidig vil det være sånn at gjenvinning av noen materialer er lønnsomme, mens andre ikke er det. Myndighetene har et ansvar for å legge til rette for at mer av det som i dag er ulønnsomt også kan bli gjenvunnet. Det vil bli dyrere å ikke sortere avfall i fremtiden. Regulering og økonomiske virkemidler kan stimulere produsenter, handel og forbrukere til å ta gode valg.

RASK OMSTILLING KREVER NY KOMPETANSE

Avfalls- og gjenvinningsbransjen er – og må fortsatt være – navet i den sirkulære økonomien. Der næringslivet kan bidra med å identifisere og utnytte økonomien i det sirkulære, har avfalls- og gjenvinningsbransjen vært opptatt av selve materialhåndteringen og ressursutnyttelsen av avfallet. Dette er etter min mening en kombinasjon med et stort potensial.

Det siste året har jeg hatt gleden av å møte en fremoverlent bransje i rask omstilling. Den sirkulære økonomien gjennomsyrer tankegangen, og fokuset er i ferd med å flytte seg fra «å hente avfall til å levere råvarer». Mange er opptatt av at vi må tenke nytt for å nå ambisiøse mål om 65 prosent materialgjenvinning. Samarbeid gjennom verdikjeder er en tilnærming. Nytenkning rundt å utnytte ressursene i avfallet før det blir avfall er en annen. Mange er opptatt av å få inn ny kompetanse for å kunne se virksomheten med nye øyne.

STANDARDISERING MÅ KOMME

En helt nødvendig forutsetning er at vi klarer å standardisere materialer og avfallstyper. Skal vi kunne levere resirkulerte råvarer som kan konkurrere med jomfruelige råvarer på kvalitet og pris må vi operere med standardiserte materialer som kan følge verdisirklene og inngå i ny produksjon. Dette kom tydelig frem da bransjens ledere diskuterte digitalisering på Avfall Norges Høstmøte i 2017. Derfor setter Avfall Norge standardisering på dagsorden i tiden fremover. Vi må forberede oss på at begreper og ordninger standardiseres, og vi må inngå i samarbeid med produsenter og handel om merking og andre nødvendige forhold. Avfallskoder må harmoniseres både i offentlig og private virksomheter. Digitaliseringen vil innebære et økende behov for mer standardisert informasjon.

Da ISWA presenterte en undersøkelse om avfallshåndteringens fremtid på verdenskongressen i Baltimore i USA i september i fjor, svarte 97 prosent av et utvalg på mer enn 1000 konsernsjefer, forskere og fagfolk fra hele verden at de trodde teknologi ville påvirke avfalls- og gjenvinningssektoren på flere forskjellige måter i årene som kommer. Mer enn halvparten mente virkningene ville være betydelige innen 2030.

> «Det er bare å ruste seg for endringer – i stadig høyere tempo.»

HOLGER X HARTMANN

MILJØPISTOLEN ®
- Miljøkartlegging av bygg
- Sortering av metaller
- Analyse av forurenset grunn
- Sortering av impregnert trevirke
- Deteksjon av farlig avfall

ASBESTPISTOLEN
- Analyse av asbest i felt
- Svar i løpet av 7 sekunder
- Skiller ulike typer asbest
- Enkel i bruk

Berghagan 3, 1405 Langhus
Telefon: 23 16 94 60 - Faks: 22 61 10 30
post@holgerhartmann.no
www.holgerhartmann.no

– Tøft å nå EU-målene

– Andelen til materialgjenvinning har stått stille de siste årene. Det blir krevende å nå 50% i 2020 og vi har virkelig en lang vei å gå om vi skal klare det nylig vedtatte målet om 65% material-gjenvinning innen 2035, sa daglig leder Frode Syversen i Mepex på Avfall Norges frokostmøte nylig.

Av Johs. Bjørndal

Frode Syversen, daglig leder i Mepex Consult, konstaterte at det blir svært vanskelig å oppfylle EUs materialgjenvinningsmål – i hvert fall uten å ty ril kreativ bokføring.

Avfall Norge arrangerte nylig et frokostmøte om materialgjenvinning, der bakteppet var at det nå bare er to år til det tidligere vedtatte EU-målet om 50% materialgjenvinning innen 2020 «for husholdningsavfall eller lignende avfall» skal nås. Materialgjenvinningsandelen for dette avfallet i Norge har ligget stabilt på 37-38% siden 2012, faktisk med en svakt nedadgående tendens. Blant årsakene til det er at den lett gjenvinnbare papirfraksjonen er redusert med 50 000 tonn i løpet av de siste fem årene. Og det ble ganske klart for de tilstedeværende at det blir særdeles krevende å nå EU-målene, det holder i hvert fall ikke å plukke det Syversen kalte «lavthengende frukter».

«BOKFØRINGSTRIKS» MEST EFFEKTIVT

Syversen mente krav om utsortering av plast og matavfall – slik det nå utredes – er blant disse. Men som figuren viser på neste side vil dette bare, selv med et ytterst vellykket opplegg som gir 80% kildesortering av disse fraksjonene, øke materialgjenvinningsandelen til 42%. Da vil det faktisk ha større effekt å ta trevirkefraksjonen ut av statistikken. Årsaken er at hele 8,6% av det norske husholdningsavfallet er trevirke som i hovedsak leveres til gjenvinningsstasjonene. Ytterst lite av dette går til materialgjenvinning, og siden det i realiteten hovedsakelig dreier seg om BA-avfall vil det kunne forsvares at dette tas ut av statistikken. Det vil alene øke materialgjenvinningsandelen med 6,2% og sammen med de øvrige tiltakene bringe oss over de magiske 50 %. Men noe miljøtiltak kan dette bokføringsgrepet knapt kalles, og det vil vanskeliggjøre et annet EU-mål, nemlig 70% materialgjenvinning av BA-avfallet innen 2020.

LANGT FRAM OGSÅ FOR NÆRINGSLIVET

Et annet tema er at de vedtatte EU-målene ikke bare gjelder avfall fra husholdningene, men også lignende avfall fra tjenesteytende sektor (municipal waste). Her er det statistiske grunnlaget langt dårligere enn for det uhyre veldokumenterte husholdningsavfallet, men Syversen mente at andelen til materialgjenvinning var omtrent den samme, og at hele 58% gikk til forbrenning også av dette avfallet.

Men blant de flinkeste guttene i denne klassen er Norgesgruppen, her kunne Halvard Hauger, fagsjef for miljø, berette om 81% kildesortering av de bortimot 60 000 tonnene avfall som er returtransport fra butikkene. Han redegjorde for de utfordringer de møter på i sitt arbeid for økt gjenvinning. – Emballasjen har mange formål. Den skal primært bidra til økt salg og redusert svinn, og den skal ikke bidra til forsøpling. At den også skal være gjenvinnbar har hittil ikke hatt mye fokus. Men vi tar tak i dette nå, vi prøver å fase ut fargestoffet

carbon black og redusere bruken av blandet emballasje som består av ulike fraksjoner, sa han. Hauger mente også at det var for billig og for lett å bli kvitt restavfall og tok til orde for en større prisdifferanse. – Hva med å gjeninnføre forbrenningsavgiften, sa han. Hauger tok også til orde for en revitalisering av ordningen med at brød, frukt og grønt går til dyrefôr.

PISK MÅ TIL

Uansett synes det klart at EU-målene ikke vil nås uten nye tiltak som vil være merkbare for alle. Spørsmålet er hvem som skal bestemme hvilke gulrøtter og pisker som trengs. Bjørn Erik Rui fra Vesar – selskapet som like godt har vedtatt et mål om å nå 70% materialgjenvinning innen 2020 – var innom dette. – Det er grenser for hvor mye mer vi kan oppnå med motivasjons- og informasjonskampanjer. Vi opplevde hopp oppover på kildesorteringen da vi reduserte hentefrekvensen på restavfallet til hver tredje uke og økte prisen for å levere restavfall på gjenvinningsstasjonene, sa han. Men å gå videre med flere slike tiltak er ikke spesielt populært. – Det spørs om det kan være kommunepolitikerne som bestemmer hvor lista skal ligge, sa han.

Til slutt ga flere av de tilstedeværende uttrykk for at et ensidig prosentmål for materialgjenvinning er ganske snevert, det tar verken hensyn til klimaeffekten eller om det er marked for den gjenvunne fraksjonen.

Lavthengende frukter mot 2020 ?

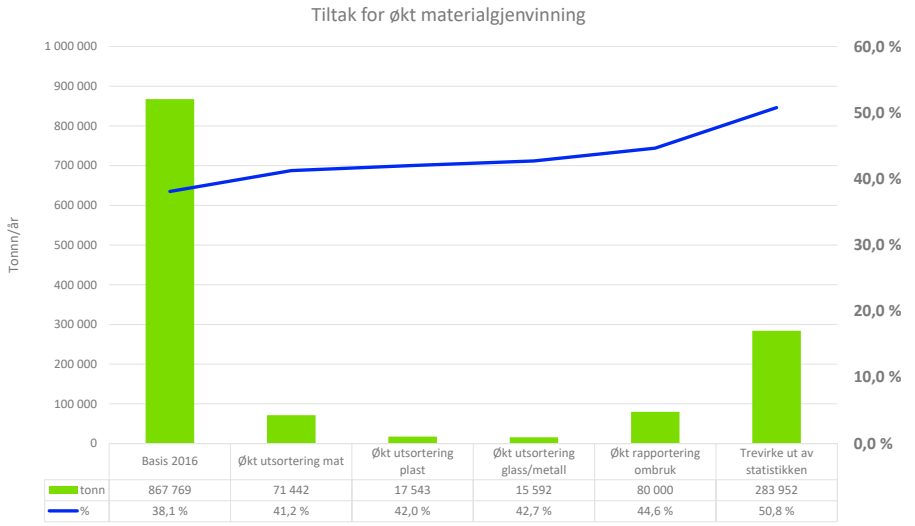

	Basis 2016	Økt utsortering mat	Økt utsortering plast	Økt utsortering glass/metall	Økt rapportering ombruk	Trevirke ut av statistikken
tonn	867 769	71 442	17 543	15 592	80 000	283 952
%	38,1 %	41,2 %	42,0 %	42,7 %	44,6 %	50,8 %

Figuren viser at det varslede kravet om utsortering av plast og mat fra husholdningene slett ikke er nok til å bringe materialgjenvinningen om i 50% innen 2020. Først når trevirkefraksjonen defineres ut av husholdnings-avfallet monner det.

Håndplukket kunnskap - Envir

Med plukkanalyser kan du få en økt kunnskap om dagens mengde og sammensetting av avfall.

- Evaluering og sammenligning av ulike innsamlingssystemer
- Kvalitetskontroll av kildesortert materiale
- Dimensjonering av avfallssystemet, innsamling og transport
- Oppfølging av mål i avfallsplaner

Hvis du vil vite mere: **+46 76 894 80 89**

Besøk www.envir.se og følg oss på www.facebook.com/ENVIR.se

envir plukkanalyser
www.envir.se

Mange innspill til plan programmet for deponi i Brevik

Forslaget til planprogram for et mulig deponi for behandlet uorganisk farlig avfall i Dalen gruve, med NOAH AS som forslagstiller, ble sendt ut på høring før jul. Om lag 240 innspill kom inn, av disse var ca 170 fra privatpersoner.

Av Astri Kløvstad

Det nye planprogrammet innebærer at all behandling skal skje på Langøya og at det er tørr, avvannet gips som skal føres ned i disse gruvegangene. Etter høringsuttalelsene å dømme har ikke det beroliget lokalbefolkningen nevneverdig. Foto: Norcem.

I forslaget til planprogram som nå har vært ute til høring er avfallshåndteringen endret på flere punkter sammenlignet med planprogrammet fra 2014. I den nye løsningen skal all behandling av avfall skje på Langøya – som nå. Det behandlede avfallet skal så transporteres til ny kai i Kongkleiv i Frierfjorden og derfra fraktes videre gjennom en ny adkomsttunnel direkte til Dalen gruve. Verken Dalsbukta, Norcems kai eller industriarealer vil berøres i denne løsningen, og avfallsdeponiet i Dalen gruve skal kun ta i mot avvannet nøytralisert og stabilisert uorganisk farlig avfall i form av tørr avfallsgips.

VIL IKKE HA DET

Men disse grepene ser ikke ut til å ha beroliget Grenlands befolkning nevneverdig. Innspillene som er kommet inn fra privatpersoner, velforeninger, foreldreråd ved skoler og barnehager og andre interesseforeninger preges av skepsis, uro og frustrasjon. Man er redd for lekkasjer gjennom sprekkdannelser i gruveveggene, med påfølgende forurensning til sjø og luft, for gassdannelse og eksplosjonsfare og for ulykker i skipsleia hvor avfallstransporten skal foregå. Grenland har vært nok belastet med forurensning gjennom historien og bør få slippe dette nå, hevdes det. Mange mener at gjenvinning og utnytting av stoffene i avfallet vil redusere eller eliminere behovet for deponi. Og mange stiller spørsmål ved prosessen. Man undres over sammenblandingen mellom den private aktøren NOAH AS, heleid av Gjelsten Holding, og statlige myndigheter. Og man etterlyser lovhjemler for at Klima- og miljødepartementet kan fortsette arbeidet med å fastsette et planprogram for etterbruk av Dalen gruve til deponi for farlig avfall etter at Porsgrunns bystyre sa stopp for dette i 2015.

– REELL HØRING?

Samtlige av kommunene som har sendt inn innspill ber om at prosessen stoppes. Men troen på å bli hørt på dette er åpenbart ikke så stor. De gir nemlig samtidig innspill til planprogrammet og en eventuell påfølgende konsekvensutredning. Porsgrunn kommune har sågar sendt inn et eget innspill hvor de trekker hele høringsprosessen i tvil. Det vises til uttalelser fra politisk ledelse i Klima- og miljødepartementet som tilsier at det allerede før høringen er avsluttet er konkludert med at en konsekvensutredning uansett vil bli gjennomført. Porsgrunns ordfører, Robin Martin Kåss, stiller derfor spørsmål ved om høringsinnspillene underlegges en reell vurdering.

Etter hans mening er det ikke foretatt gode nok overordnede utredninger til å konkludere med hvilke alternativer som kan være aktuelle. – Det vises bl.a. til at stadig flere land og bransjeorganisasjoner har begynt å se på flyveaske som en ressurs og at sirkulærøkonomi i avfallsbransjen har fått ytterligere oppmerksomhet, skriver han og viser til avfallsmeldingen som kom i fjor sommer. Han ønsker seg en en overordnet strategi for behandling av farlig avfall og mener at løsningen som nå er aktuell, med behandling av avfallet på Langøya før det sendes avgårde, kan gjøre flere steder egnet for deponering. Dette er en ny situasjon som også tilsier at vurderingen av ulike lokaliseringsalternativer bør gjøres på nytt før KLD fastsetter planprogram for ett av alternativene, heter det.

Også Naturvernforbundet i Telemark mener at det er behov for en faglig god gjennomarbeidet plan for deponi av uorganisk industriavfall, ikke et forhastet vedtak om å legge det til ett sted, i dette tilfellet Brevik. En god lokaliseringsprosess vil sikre aksept for hva det endelige stedet for deponi måtte bli, heter det der.

- FARE FOR UTLEKKING MÅ UTREDES

Mange av høringsinstansene spilte inn forhold som må presiseres eller inkluderes i planprogrammet og forhold som må undersøkes, utredes og gjøres rede for i en eventuell konsekvensutredning.

Fiskeridirektoratet skriver at selv om det uorganiske farlige avfallet er avvannet, kan det tenkes situasjoner der avfallet blir tilført sjøvann, for eksempel ved sprekkdannelser. *Dette fordrer slik vi ser det en grundig og overbevisende dokumentasjon på gruvens egnethet som deponi for farlig uorganisk avfall,* heter det.

Som flere andre ber de derfor spesielt om at det foretas grundige vurderinger av fjell og andre landmasser i det planlagte deponiområdet under bakken.

Mulige scenarier for utlekking av miljøskadelige stoffer til sjø må dokumenteres, skriver Fiskeridirektoratet. Nettopp dette med utlekking av miljøgifter er kanskje det temaet flest er bekymret for.

GASSDANNELSE

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap presiserer også at det er et behov for å utrede at avfallsgipsen ikke vil utvikle gass som kan representere eksplosjonsfare under transport, mellomlagring og deponering. Men sier også at i og med at deponiet i Dalen gruve i Brevik kun skal motta «avvannet nøytralisert og stabilisert uorganisk farlig avfall som er produsert ved eksisterende behandlingsanlegg på Langøya eller andre egnede lokaliteter» – forutsatt at det ikke skal foregå annen lagring eller behandling av farlige kjemikalier i Brevik – synes det klarlagt at en eventuell realisering av planene om et avfallsdeponi ikke vil komme inn under storulykkeforskriften eller betinge innhenting av samtykke fra DSB i henhold til forskrift om håndtering av farlig stoff.

STATLIG ELLER PRIVAT PLAN?

Fylkesmannen i Telemark er også opptatt av at planområdet vil berøre forekomster med naturverdi av opptil internasjonal betydning og mener at de negative konsekvensene for naturmangfold ved gjennomføring av planen vil kunne bli svært store. Fylkesmannen ber om at både friluftslivtemaet og de helsemessige konsekvenser av det å leve med vedvarende usikkerhet, følelse av risiko for negative helseeffekter og opplevelse av uønsket, påført belastning blir tatt med i en eventuell konsekvensutredning.

I 2016 stadfestet Fylkesmannen i Telemark vedtaket i Porsgrunn bystyre om å stanse prosessen for deponi i Dalen gruve. *Nå konstateres det at Klima- og miljødepartementet er oppnevnt som ansvarlig myndighet for å fastsette planprogrammet, og Fylkesmannen savner en kobling mellom planprogram og oppstart av planarbeid, og en nærmere avklaring av om*

Planprogrammet som nå har vært på høring innebærer etablering av en ny kai (blå firkant) vest for Brevik og tunneler som skal frakte avfallet inn til gruvene (blå stiplede linjer).

det skal utarbeides en statlig plan for tiltaket, eller om det vil være en privat plan som vil bli fremmet.

– Trenger deponi

Norsk forening for farlig avfall finner grunn til å korrigere *oppfatningen hos allmennhet og enkelte politikere (lokalt og på Stortinget), om at framveksten av «den sirkulære økonomien» i løpet av kort tid vil fjerne enhver problematikk – herunder deponibehov – for uorganisk farlig avfall.* Der advares det om at samfunnet vil løpe en betydelig risiko ved å legge en slik hypotese til grunn. *– Risikoen består bl.a. i at betydelige tonnasjer ubehandlet uorganisk farlig avfall vil komme på avveie og industri og næringsliv får driftsproblemer forårsaket av manglende behandlings- og deponiløsninger. NFFA viser også til at det stadig tilkommer nye stoffer som klassifiseres som farlige og må behandles/deponeres. Nok et tilleggsmoment som bevirker deponibehov også i framtiden, er at det i uoverskuelig framtid vil være stoffer som ikke er ønsket gjenvunnet,* skriver NFFA. Elkem og NHO i Vestfold og Telemark slutter seg til at det må finnes kapasitet i Norge for at industrien selv kan ta ansvar for sitt farlige avfall. *Selv med økende innslag av gjenvinning vil behovet være der i overskuelig framtid, og de anmoder om at myndighetene legger til rette for å sikre minst et nytt anlegg som kan dekke nasjonal etterspørsel fra 2022, heter det.*

NORCEM IKKE TILTAKSHAVER

Norcem, som eier og bruker deler av gruvegangene, er i sitt innspill opptatt av å presisere at de ikke er tiltakshaver i prosjektet til NOAH, og at de kommer til å drive gruvene lenger enn først antatt. Dette er også noe av grunnen til at NOAH har endret planene og lansert en ny løsning sammenlignet med i 2014. Norcems innspill inneholder en rekke forhold som må avklares og utredes. Et av dem er de prinsipielle sidene ved eierforholdene og disposisjonsretten til gruverommene.

ØKONOMI OG FORUTSIGBARHET

Kronos Titan AS i Fredrikstad produserer svovelsyren som sammen med flyveaske fra andre leverandører utgjør hovedmengden av det farlige avfallet som NOAH omdanner til avfallsgips og deponerer. I innspillet derfra er man opptatt av transport- og behandlingskostnader og av langsiktighet for leveringsmulighet. Man mener derfor at alternativet Raudsand er uaktuelt, og uttrykker for øvrig full tillit til NOAH og deres planer for Dalen gruver.

Fristen for å komme med innspill gikk ut 31. januar. Og alt tyder på at prosessen fortsetter med en konsekvensutredning, uansett hva høringen gir av innspill, akkurat som ordføreren i Porsgrunn hevdet. På sin nettside skriver Klima- og miljødepartementet følgende: *Basert på merknader og innspill under høring av planprogrammet vil det bli fastsatt et endelig planprogram som skal legges til grunn for arbeidet med konsekvensutredningen.* Noe mer om framdriften i denne saken er ikke spesifisert, og departementet vil nok trenge noe tid om alle avsenderne skal få sine innspill grundig vurdert.

Engasjementet mot deponi var stort på folkemøtet i Brevik i januar. De mange høringsuttalelsene tyder på at en stor andel av de frammøtte også har meddelt seg skriftlig. Foto: Vivi Sævik, Porsgrunn Dagblad.

Mange sterke ord

Rundt 170 privatpersoner har avgitt høringsuttalelse til planprogrammet for deponi i Brevik. Disse er så godt som uten unntak negative og inneholder mange sterke ord. Her er et utvalg sitater:

« Selv om deponiet mot formodning skulle være pottetett, så vil bare det å vite at området er dumpingplass for avfall, redusere verdien av min eiendom i området, både bruksverdien og den faktiske verdien. Det vil helt klart være aktuelt å kreve erstatning for redusert verdi hvis deponiet legges til Brevik.

Det er uhørt og uansvarlig å legge et giftdeponi under føttene til folk i Brevik og omegn.

...det er med stor bekymring jeg registrerer at staten sammen med privateide Noah forsøker å overkjøre lokaldemokratiet ved å tvangsplassere dette i Dalen gruve.

Dere departementsansatte må som upartiske fornuftige borgere stille dere noen spørsmål: Skal jeg være med på å ødelegge et attraktivt bomiljø for 10 000 mennesker ved å være brikker i et spill for profitt fra en privat interessent (Noah og Gjelsten)?

Først vil jeg si at Brevikgruvene er total uskikket til lagring av farlig avfall siden gruvene ikke er tette, men lekker inn 2 millioner liter sjøvann HVER DAG. Disse må pumpes ut og må renses siden de er i berøring med avfallet. Når det er strømbrudd eller stopp av pumpene fylles giftlageret med vann som aldri mer kan tømmes og vil siden lekke til fjorden. Det som kommer inn kommer etter hvert også ut. Hele fjorden, all fisk og Skagerak vil for all tid bli ødelagt.

Hvordan kan staten iverksette planprogram for et privat selskap «Noah A/S» så lenge dette selskapet pr idag heller ikke har noe eierskap eller rettigheter til etterbruk av Dalen gruve til deponi for farlig uorganisk avfall? »

Enkel registrering av farlig avfall
Integrert med avfallsdeklarering.no
Støtter krav til journalføring
VSPMILJØ
VSP
Kontakt oss: 4747 2727
HARDANGER BERGEN HAUGESUND ÅLESUND
salg@vsp.no
vsp.no

Opplev utviklingen.

Materialhåndteringsmaskiner fra Liebherr

- Fremtidsrettet teknologi som gir høy effektivitet
- Gjennomtenkt maskindesign for maksimal produktivitet
- Egenproduserte komponenter med høy kvalitet
- Ergonomisk og oversiktlig arbeidsplass som sikrer høy produktivitet

Liebherr-Norge
Hamar Næringspark
Elvesletta 15, 2323 Ingeberg
Tlf.: +47 62 50 91 50
E-mail: info.norge@liebherr.com
www.facebook.com/LiebherrConstruction
www.liebherr.no

LIEBHERR

Alle er opptatt av marin forsøpling

At marin forsøpling nå har blitt et tema som har politikernes og publikums interesse kom tydelig fram på årets Hold Norge Rent-konferanse.

Av Johs. Bjørndal

– Fjoråret vil kanskje bli husket som året da marin forsøpling kom på alles leber. Det begynte med hvalen på Sotra og sluttet med et norsk initiativ om et eget FN-program mot forsøpling av verdenshavene, sa leder Lise Gulbransen, under åpningen av årets Hold Norge Rent-konferanse 7. februar.

Og at temaet har politikernes interesse ble da også tydelig demonstrert. En velforberedt HKH Haakon Magnus åpnet ballet med å forkynne at her kunne alle bidra, på en håndfast og overkommelig måte. – Og jeg tror det kan være en port inn til et bredere miljøengasjement. Også vi plukker søppel når vi er ved sjøen, men jeg må vel si at det er Mette som er pådriveren, sa han. Kronprinsen trakk ellers fram en tur til Svalbard for ti år siden som viktig for hans egen miljøbevissthet.

Nancy Strand, direktør i Avfall Norge og styreleder i Hold Norge Rent, var i godt selskap på Hold Norge Rent-konferansen i februar. Til venstre for henne sitter Lan Marie Berg, byråd for miljø- og samferdsel i hovedstaden og Ola Elvestuen, klima- og miljøminister. Til høyre HKH Kronprins Haakon Magnus og Marianne Borgen, ordfører i Oslo.

Gullklypa til Per-Erik Schulze

Miljøprisen Gullklypa deles hvert år ut til en person eller organisasjon som har gjort en eksepsjonell innsats mot forsøpling. For 2017 ble prisen tildelt marinbiolog Per-Erik Schulze i Naturvernforbundet.

Det var Oslos byråd for miljø og samferdsel Lan Marie Berg som delte ut prisen. – Han har vært en tydelig røst og hatt stort engasjement for miljøet helt siden jeg ble født, sa hun. Og det betyr at Schulze har vært engasjert i miljøbevegelsen siden 1987, de siste ti årene har han vært ansatt i Naturvernforbundet og spesielt engasjert i arbeidet mot marin forsøpling.

Per-Erik Schulze er fra Kragerø og i 2015 sto han i spissen for å finne ut hvor mye søppel som driver i land langs Telemarkskysten. Seks strender i Porsgrunn, Bamble og Kragerø ble systematisk ryddet over tid for å få oversikt over mengder og kilder til forsøplingen. Han har også vært særlig opptatt av å kartlegge kildene til marin forsøpling og i sin lille takketale vektla han hvor viktig det er å registrere og vise fram hva man faktisk finner under opprydningsaksjonene, ikke bare kjøre det bort. – Og det vi da ser er at mange næringer ikke har gjort jobben sin, men også at vi vanlige forbrukere har ansvaret for en betydelig del, sa han.

– Ikke noe for skolebarn

Chris Pallister leder organisasjonen Gulf of Alaska Keeper, som har drevet strandrydding i Alaska i mer enn 15 år. Også på de utilgjengelige strendene i denne villmarka hoper plast og annet avfall seg opp. Sammen med andre frivillige drar Pallister ut på ryddetokt som kan vare en måned i slengen.

Chris Pallister har ryddet strender i Alaskagulfen i årevis. Det har gjort ham både sint og trist, men han ser ikke noe alternativ til å være optimist.

Strandryddingen i Alaska skjer under tøffe forhold og langt fra sivilisasjonen. Foto: Chris Pallister, GoAK.

Chris Pallister presenterte sin aktivitet på Hold Norge Rent-konferansen og gjorde sterkt inntrykk. På øde og utilgjengelige strender med – iblant med besøk av nysgjerrige bjørner – går tøffinger på med motorsag for å få tak i avfall som ofte ligger innfiltret sammen med hauger av drivved. – Dette er ikke noe for skolebarn, bare voksne med friluftserfaring som er i god fysisk form får være med på våre tokt, sa Chris Pallister.

Han forteller at de finner alle typer avfall. – Kommersielt fiske er et stort problem, ikke minst finner vi massive taubunter. Skipsfarten er også en viktig kilde, eksempelvis mistet en kinesisk båt 29 kontainere med drikkeflasker overbord, mange av dem drev i land på våre strender. Vi trenger internasjonalt lovverk som holder rederiet ansvarlig når slikt skjer. Men vi finner også mye forbruksavfall, ikke minst fra Japan, fortalte Pallister.

En spesiell utfordring er avfallet fra tsunamien som rammet Japan i 2011, da tusenvis av mennesker omkom og hele lokalsamfunn bokstavelig talt ble knust og skylt til havs. Millioner av tonn med avfall havnet i Stillehavet og en god del av det fant veien til de nordlige strendene i Alaskagulfen.

Tunge temaer på den tiende Byggavfallskonferansen

Tunge masser og tunge metaller var temaer som gikk igjen på årets Byggavfalls-konferanse. For ikke før var regelverket for betong med PCB- og tungmetallholdig maling på plass, så kom seksverdig krom inn fra sidelinja. Og dette ligger ikke bare på overflaten av betongen.

Av Astri Kløvstad

Også på årets byggavfallskonferanse var regelverket for ombruk av betong et vesentlig tema. En ny forskrift er nå ute på høring.

Foreløpig finnes det kun et begrenset kartleggingsmateriale av seksverdig krom – Cr(VI) – i betong, men Forum for miljøkartlegging og -sanering har samlet en del analyseresultater i sin database. Og her tyder det på at ganske mye av betongen inneholder over normverdi av denne formen for krom. Av de 70 målepunktene som var analysert, inneholdt 68 prosent for høye konsentrasjoner av seksverdig krom. Det fortalte Tollef Eliassen fra Veidekke Entreprenør.

Han forklarte at seksverdig krom er den mest problematiske forbindelsen av krom. Den er løselig i nøytral og basisk pH, og i sement blir jo forholdene basiske. – Du må ned i en pH under 6,5 før seksverdig krom reduseres til treverdig, sa han. Mens seksverdig krom er giftig for vannlevende organismer, kreft- og allergifremkallende for mennesker og kan skade arvestoff og reproduksjonsevne, er treverdig krom mindre giftig, lite mobilt og felles ut.

IKKE NOE MØNSTER

Analyseresultatene som er samlet inn, viser ingen klare regler for forekomst av seksverdig krom i betongen. – Vi fant ingen sammenheng mellom krominnhold i betong generelt og seksverdig krom. Det betyr at vi er nødt til å analysere betongen separat for seksverdig krom, vi kan ikke si at høyt krominnhold nødvendigvis korrelerer med seksverdig krom over normverdi. Det var heller ikke sammenheng mellom innhold av seksverdig krom og alder på betongen eller hvilken bygningsdel prøven var tatt fra, fortalte han og understreket at det derfor er nødvendig å analysere betongen med tanke på dette tungmetallet. – Om det ikke foreligger analyser kan vi ikke si noe om pris og anledningen til å gjenbruke betongen, sa han.

FORSKRIFT PÅ HØRING

For riktig gjenbruk av betong, tegl og lignende materialer til fyllmasser er viktig både for økonomien i rive- og byggeprosjekter og for miljøet. Og det er en avfallsgruppe som har mye å si for om vi klarer å oppfylle våre internasjonale forpliktelser. Pål Spillum fra Miljødirektoratet var litt i tvil om vi kommer til å klare nettopp det.

Mye betong inneholder seksverdig krom og må analyseres for det før den eventuelt gjenbrukes, sa Tollef Eliassen i Veidekke Entreprenør.

– Kravet i EUs rammedirektiv om avfall er jo på 70 % materialgjenvinning av BA-avfall i 2020. De nyeste tallene fra SSB gjelder 2015. Da hadde vi 62 %, men går vi bak tallene ser vi at for byggavfall ligger andelen i underkant av 50 %. De tunge massene bidrar til å dra opp snittet en god del her. Men uten nye virkemidler er det vanskelig å se at vi kommer til å nå målet om 70 % på så kort tid, sa han. Men noen nye virkemidler blir det. Dagen før konferansen var et forslag til nytt kapittel i avfallsforskriften om betong- og teglavfall lagt ut til høring.

Spillum fortalte at Miljødirektoratet har hatt mange søknader om utnyttelse av betong til oppfyllingsformål. Og istedenfor å måtte gi en tillatelse eller et avslag i hvert enkelt tilfelle, er det mer hensiktsmessig å forskriftsfeste reglene. – Det nye kapitlet i avfallsforskriften vil innebære en forenkling ved at det nå blir mer forutsigbart hvilke krav som gjelder. Og man trenger ikke søke om tillatelse så lenge man følger forskriften. De kravene som finnes der er en formalisering av de kravene vi har brukt

å stille i enkelttillatelser. Det vil blant annet bli stilt krav til måling av PCB og av enkelte tungmetaller, og det er separate krav for betongen og for malingen, forklarte han.

Høringsfristen for forslaget er satt til 1. juni, og Spillum håpet forskriften ville tre i kraft før neste årsskifte.

FORNYET VEILEDER

Eirik Wærner fra Forum for miljøkartlegging og -sanering var også inne på temaet betong og seksverdig krom. Der holder man i disse dager på med å ferdigstille en ny versjon av betongveilederen som forumet utgir. Og her er denne problematikken beskrevet. I tillegg beskrives prøvetakingsmetoder, og definisjoner og regelverk er oppdatert. Wærner oppfordret alle som har gjort analyser av betong til å legge analyseresultatene inn i databasen deres, slik at det statistiske grunnlaget for å si noe om forekomst og konsentrasjoner av seksverdig krom i betong kan bli bedre.

VIL REDUSERE MENGDEN

Også nettverket Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall ser behovet for mer kunnskap om betong. De har utarbeiding av en håndbok for ombruk og gjenvinning av betong på sin plan i inneværende periode.

– Det er et av tiltakene nettverket jobber med for å prøve å gjøre Norge i stand til å nå målet i EUs rammedirektiv. Betong er jo en stor og tung fraksjon som monner en del i statistikken, sa Rannveig Landet, som er nettverkets leder i perioden fram til og med 2020. I tillegg jobber NHP-nettverket med håndtering av farlig bygg- og anleggsavfall,

Den fjerde nasjonale handlingsplanen for bygg- og anleggsavfall ble ferdig rett før jul. Der blir avfallsminimering introdusert som et av hovedmålene, fortalte leder for nettverket som står bak handlingsplanen, Rannveig Landet.

og har blant annet trukket fram asbest som en avfallstype man skal holde trykket oppe på. – Asbest er jo noe vi har jobbet lenge med, men det viser seg at nye generasjoner ikke kjenner så godt til problemene med asbest, derfor må vi ha fornyet fokus på det, sa hun. Seksverdig krom er en annen av miljøgiftene som nettverket vil sette søkelyset på.

Både håndtering av farlig avfall og materialgjenvinning er temaer nettverket har jobbet med en stund. I den nye handlingsplanen som ble ferdig rett før jul, er et tredje hovedmål introdusert. Det dreier seg om å minimere mengden bygg- og anleggsavfall både ved riving, rehabilitering og nybygg.

– Vi skal avdekke hvilke barrierer det er for ombruk av produkter i bygg. For man kan ikke bare ta en byggevare ut av et bygg og putte den inn i et nytt. Det er mange krav som stilles, både juridiske, tekniske og miljømessige. Dette skal vi sette oss inn i så fort som mulig. Vi skal se på skreddersøm, emballering, og annet som er relevant, sa Landet.

Men å tallfeste ombruket og de forbedringene man eventuelt klarer å oppnå, byr foreløpig på problemer. – Vi var i ferd med å sette oss et mål på hvor mange prosent vi

VI GRATULERER
Hylland AS
Med sitt nye McCloskey R 155
3 - fraksjoners sikteverk

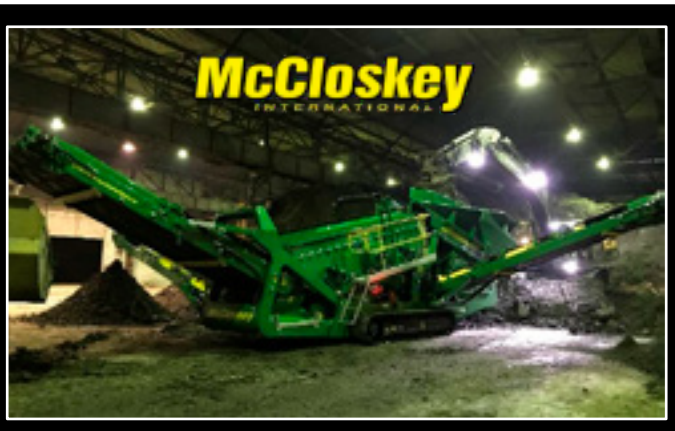

«Det nye McCloskey R 155 sikter og splitter effektivt forurensede masser i flere ulike fraksjoner for økt gjenvinningsgrad.

PROFESJONELLE MASKINER FOR EFFEKTIV BEHANDLING OG MATERIALGJENVINNING!

Fra McCloskey International leverer vi sikteverk for grus-, pukk og gjenvinningsbransjen.
Videre et stort og bredt utvalg av solide
- Grov- og finknuseverk for stein, betong og asfalt
- Transportører for bulk materialhåndtering
- Vaskeanlegg for sand, grus og forurensende masser

Avfallskverner – flishuggere – siktemaskiner – kompostmaskiner – suge- /spyleutstyr m.m.

GITMARK
www.gitmark.no - tlf. 37 26 89 00 – 4790 Lillesand

vil forbedre oss når det gjelder ombruk og avfallsminimering innen 2020, men måtte kutte ut det, fordi vi rett og slett ikke kan måle hvordan vi ligger an med de indikatorene Statistisk sentralbyrå har i dag. Der må vi ha samarbeid med dem videre, sa Landet.

TI ÅR MED BA-KONFERANSE

Årets byggavfallskonferanse var den tiende i rekken, og dette ble markert ved en rekke innlegg som tok for seg utviklingen de siste ti årene og tanker om de neste ti. Mer automatisering og sentralisering av sorteringen var en utvikling flere så for seg i årene som kommer. Det samme var gjenbrukstankegang ved materialvalg for nye bygg, og nye nedstrøms- og gjenvinningsløsninger. Konkrete initiativ og planer ble også presentert. Som det lille firmaet Resirqel, som reiser rundt på byggeplasser og kjøper opp det som har blitt til overs av byggematerialer og videreselger dette. Og det noe større firmaet Ragn-Sells som planlegger store sorteringsanlegg for ombruk av byggavfall, sågar med null utslipp.

Konferansen samlet godt over 200 deltakere, og arrangørene loddet stadig stemningen blant deltakerne ved hjelp av mobilspillet Kahoot. Dette spillet hvor alle med en smarttelefon kan delta, brukes ofte til quiz-konkurranser, men her ble det isteden utnyttet til meningsmålinger. Hvor fornøyd var deltakerne for eksempel med myndighetenes rolle med tanke på byggavfall? Av 125 deltakere var bare en veldig fornøyd, 66 var fornøyd, 50 var misfornøyd og åtte var svært misfornøyd. Man fikk også vite at et flertall mente at rammebetingelsene har bidratt til likere konkurransevilkår de siste ti årene, og at et stort flertall mente at håndteringen av byggavfall har blitt vesentlig bedre. På spørsmålet om hvem som har vært «flinkest i klassen» de siste ti årene, fikk myndighetene fem stemmer, entreprenørene 20 stemmer, rådgiverne 27 stemmer og avfallsselskapene 73 stemmer. – Ja, det var omtrent som forventet, det stemmer noenlunde med fordelingen av deltakerne på konferansen, slo møteleder Sverre Valde fra Nomiko fast.

Sverre Valde fra Nomiko ledet konferansen og aktiviserte publikum med spørreunder-søkelser via mobiltelefon.

«... man kan ikke bare ta en byggevare ut av et bygg og putte den inn i et nytt. »

Fortsatt ingen nye aktører godkjent som returselskap for emballasje

Miljødirektoratet godkjente 1. februar fem returselskap som skal samle inn emballasjeavfall i Norge. Det er de samme selskapene som har holdt på med dette siden starten. Det nyetablerte Emballasjegjenvinning er foreløpig ikke godkjent, men har klaget på avgjørelsen.

Av Johs. Bjørndal

Den nye emballasjeforskriften som trådte i kraft 1. september i fjor krever at returselskapene må ha godkjenning fra Miljødirektoratet. Og de som foreløpig har fått dette er:

- Plastemballasje: Plastretur AS
- Emballasje i papp og brunt papir: Norsk Resy AS
- Metallemballasje: Norsk Metallgjenvinning AS
- Glassemballasje: Sirkel Glass AS
- Emballasjekartong: Norsk Returkartong AS

Dette er de samme selskapene som har samlet inn emballasje siden de frivillige avtalene om produsentansvar ble innført midt på 90-tallet. Et sentralt krav for å kunne bli godkjent er at returselskapet må sørge for at det løpende samles inn emballasjeavfall fra næringsliv og husholdninger i hele landet.
– Kravene skal sikre at ingen samler inn avfall kun der det er billig, men har et solid system som også ivaretar innsamling på mindre attraktive steder, understreker Ellen Hambro, direktør for Miljødirektoratet.

Emballasjeretur, som er returselskapet Norsirks datterselskap, er altså ikke på lista. Selskapet har søkt om godkjenning som returselskap for alle emballasjefraksjonene, men ble i denne runden ikke godkjent for noen. I avslagsbrevet konstaterer Miljødirektoratet at Emballasjegjenvinning ikke har avtaler om innsamling og håndtering av emballasjeavfall fra husholdninger med noen kommuner eller interkommunale avfallsselskap, men baserer seg på direktekjøp av volumer som tilsvarer deres beskjedne andeler. Direktoratet oppsummerer slik: *Miljødirektoratet vurderer at den foreslåtte innsamlingsløsningen sett under ett er lite robust og lite forutsigbar. Emballasjegjenvinning har etter vår vurdering ikke sannsynliggjort at selskapet vil drive en løpende og landsdekkende innsamling av emballasje som ender opp som husholdningsavfall ....*

– Vi er overrasket over direktoratets avgjørelse og har klaget på denne. Vi har mangedoblet vårt medlemstall etter nyttår og dermed fått større forpliktelser. Vi er nå i forhandlinger med flere kommuner om henting av emballasje fra dem. Og vi har en åpen og god dialog med direktoratet om hva som må til for å endre vedtaket og regner med at godkjenningen snart skal være på plass, sier administrerende direktør Stig Ervik.

Grønt Punkt etablerer returordning for treemballasje

Den nye emballasjeforskriften krever at også bedrifter som benytter treemballasje tar produsentansvar gjennom medlemskap i et godkjent returselskap. Grønt Punkt Norge etablerer nå derfor en returordning for denne fraksjonen.

Ifølge en nylig utført kartlegging tilføres det norske markedet om lag 177 000 tonn treemballasje årlig. Av dette er ca 23 000 tonn EUR-paller som har en god og effektiv ombruksordning. Men hele 152 000 tonn er engangspaller, karmer og kasser som nesten ikke ombrukes overhode. Grønt Punkt mener det her er et stort potensiale og etablerer en returordning som åpner for både reparasjon og materialgjenvinning.
Det er fastsatt følgende vederlagssatser som skal betales av emballasjeprodusenten eller vareimportøren. Vederlagsbetalingen trer i kraft fra og med 1. juni 2018.

- Europapaller: 0,895 øre/kg
- Engangspaller, karmer, kasser og all annen treemballasje: 3,122 øre/kg
- Kabeltromler: 2,519 øre/kg

Hvert år bringes store mengder engangspaller inn på det norske markedet. Disse skal det i henhold til den nye emballasjeforskriften nå betales vederlag for og Grønt Punkt er i ferd å etablere en returordning.

Sjekker alt avfall for radioaktivitet

Returkraft AS i Kristiansand er det første forbrenningsanlegget i landet som sjekker alt avfall for radioaktiv stråling.

Alle biler som leverer avfall til anlegget, må nå kjøre gjennom en portal som måler radioaktiv stråling i lasten. Dersom nivået er høyere enn den normale bakgrunnsstrålingen, blir bilen stoppet og kontrollert med manuell måler. Dersom målingen tilsier det, blir bilen tømt for avfall og lasten grundig gjennomgått med håndholdt måleapparat for å finne kilden.

Ketil Bergmann, HMS- leder i Returkraft, sier scanningportalen skal sørge for at det ikke kommer inn radioaktivt avfall som kan medføre fare for ansatte eller omgivelser.

– I tillegg til håndtering av husholdningsavfall har vi spesialisert oss på mottak av farlig avfall fra næringslivet. Da er det viktig at vi har utstyr og gode rutiner for å stoppe feilsortert avfall, sier Bergmann.

Erfaringene så langt er gode, ifølge Bergmann. I fem-seks tilfeller har portalen registrert for høye radioaktive verdier. Ingen av gangene har nivået vært over lovens maksimumsgrenser.

– Vi hadde regnet med at de fleste utslagene skulle komme fra det farlige avfallet, men det har i stedet kommet fra biler med husholdningsavfall. De radioaktive kildene har blant annet vært bandasjer som folk har fått på sykehus og senere kastet i restavfallsdunken hjemme. Kompass og liknende utstyr har også gitt utslag, sier Bergmann. Avfall med for høye radioaktive verdier blir sortert ut og enten isolert til strålingen er lav nok til at det trygt kan brennes, eller det videresendes til anlegg som kan behandle det.

All last som stoppes blir tømt ut på eget område og gjennomgått med håndholdt måleutstyr for radioaktivitet.

– Her stoppes alle biler med radioaktivt avfall. Portalen oppdager all radioaktiv stråling som overstiger normalverdier og gir avfallsbilen rødt lys, sier Ketil Bergmann, HMS- leder i Returkraft AS på Langemyr i Kristiansand. Foto: Kjell Inge Søreide, Mediepartner.

STORE MENGDER BYGGAVFALL FRA MINDRE PROSJEKTER

En kartlegging utført av Nomiko konkluderer med at minst 1/3 av byggavfallet i Norge stammer fra små og mellomstore bygge- og anleggsprosjekter. Dette er prosjekter som ikke omfattes av krav om avfallsplan og kildesortering på byggeplass. Til tross for dette viser kartleggingen at mesteparten av avfallet blir sortert.

Det er Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall (NHP) som høsten 2017 engasjerte Nomiko for å få kartlagt hvilke typer og mengder avfall det er som kommer fra små og mellomstore prosjekter. Det har vært lite kunnskap om dette tidligere. SSB utarbeider bare statistikk for de totale byggavfallsmengdene i Norge, den viser at det oppstod 1,79 millioner tonn byggavfall i 2015.

Kartleggingen tar for seg prosjekter som ikke omfattes av plan- og bygningslovens krav om avfallsplan, sluttrapport og sluttrapportering. Det vil si rive- og rehabiliteringsprosjekter opp til 100 kvm (bruksareal) og nybygg og påbygg opp til 300 kvm.

Sverre Valde, daglig leder i Nomiko, sier at han er overrasket over at så mye som minst 1/3 av det totale byggavfallet kommer fra mindre bygge-, rive- og rehabiliteringsprosjekter. Videre viser Nomiko-rapporten at godt over halvparten av dette avfallet leveres inn til kommunale og interkommunale avfallsselskaper.

At kommunale avfallsselskaper dermed mottar over 1/4 av byggavfallet som oppstår i Norge viser at landets miljøstasjoner spiller en viktig rolle får å sikre en miljømessig god håndtering av byggavfallet, særlig fra mindre prosjekter. Miljøstasjonene er ofte bemannet av kompetent personell som påser at avfallet blir riktig sortert ved levering. Det er nok en viktig faktor som bidrar til at 85 % av avfallet som leveres inn til disse mottakene blir sortert ut og levert som andre fraksjoner enn restavfall, avslutter Sverre Valde.

Rapporten kan lastes ned på *www.byggemiljo.no*

Mye importert avfall blir til energi i Stockholm

Värtaverket i Stockholm satte i fjor i drift en av verdens største biobaserte kraftvarmeverk. Men i tillegg til å brenne grot, spon og flis benyttes også mye avfall i Fortums energiproduksjon for Stockholm.

Av Line Venn

Värtaverket i Stockholm satte i fjor Sveriges største biobrensel-kraftvarmeverk i drift. Dette bruker 4,5 millioner løskubikkmeter flis og produserer kraft og varme til 190.000 Stockholmsboliger.

Varmeselskapet Fortum Värme AB eies fifty-fifty av Fortum og Stockholm kommune. Og sammen med EON dekker man byens energibehov, der Fortum eier fjernvarmenettet.

Fortum Varmes system for fjernvarme i Stockholm består av fem kraftvarmeverk som fyrer med både kull og flis, men også mye avfall. Og ikke bare byens eget avfall blir til energi her, det gjør også bygningsavfall fra Storbritannia – og returtrevirke fra Norge.

I dag er ti prosent av Fortums varmeproduksjon i Stockholm basert på importert avfall, en økt utnyttelse av avfallet som går på deponi i Europa er interessant for Fortum.

– Sverige forbrenner én prosent av det som legges på deponiene i Europa i dag, der tilveksten på deponi fortsatt er et problem. Behovet er enormt. Viktigst er å øke materialgjenvinningen selvsagt, men det som ikke kan gjenvinnes, kan vi importere og brenne dersom vi har avsetning på varmen, mener kommunikasjonssjefen i Fortum Per-Oscar Hedman.

Entusiasmen for å brenne importert avfall skyldes ikke bare et ønske om å redde verden. Lønnsomheten med dette råstoffet i forhold til biomassen fra skog er mer forutsigbar. – Det følger jo 300-600 kr pr tonn i mottaksavgift med avfallet. Men selv om deponi er lovlig i Storbritannia, viser det seg lønnsomt for dem å sende avfallet til oss i stedet, forteller Hedman, som altså gjerne ser mer søppel fra Europa komme til svenske kraftvarmeverk.

Ta i bruk feltverktøyene til ISY ProAktiv!

Mobile applikasjoner for renovasjon

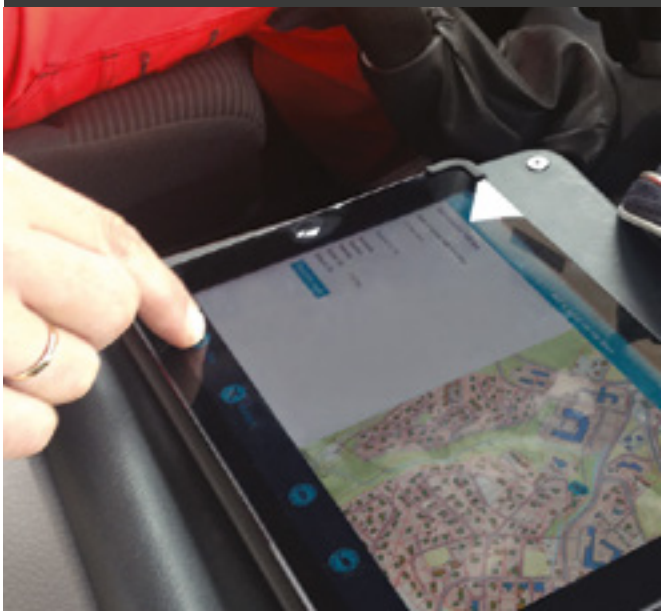

Få en ny hverdag med feltverktøyene ISY ProAktiv Mobil Service og ISY ProAktiv Mobil Tømming!

Med våre feltverktøy kan du:

- Håndtere tømminger og serviceordre i felt
- Registrere avvik på stedet og dokumentere med foto
- Få oversikt over ruter og stoppesteder
- Kommunisere med kontorapplikasjonen

Ta kontakt for mer informasjon:
Frode Hølleland, 982 55 444, frode.holleland@norconsult.com

ISY ProAktiv

Norconsult Informasjonssystemer

Klimakvoteplikt uten miljøeffekt!

Kun tre avfallsanlegg i Norge må kjøpe miljøkvoter for å gjøre avfall til energi. Alle ligger i Østfold. Det er de tre mest energieffektive energigjenvinningsanleggene i Norge. Noe må gjøres!

Av Fredrik Hellström, direktør i FREVAR KF

Frevars energigjenvinningsanlegg ved Glomma må i år kjøpe CO_2-kvoter for 4,5 millioner kroner.

I regjeringserklæringen slår partilederne Solberg, Jensen og Skei Grande fast at «Norge skal være en pådriver i det internasjonale klimaarbeidet» og de vil «forsterke klimaforliket» fra Stortinget. Konkret betyr foreløpig dette at:

- Kyotoprotokollen skal oppfylles.
- Kutte norske klimagassutslipp med 40 prosent i ikke-kvotepliktig sektor i samarbeid med EU.
- Norge skal være et foregangsland i utviklingen av en grønn, sirkulær økonomi som utnytter ressursene bedre.
- Norge skal fortsette å være et foregangsland innen fornybar energi.
- Norge skal være klimanøytralt innen 2030 og være et lavutslippssamfunn innen 2050.

VÅR HVERDAGSMAGI

Det er flott at regjeringen signaliserer kraftig opptrapping i klimakampen, men med økte ambisjoner øker også kravene til en ressurseffektiv, sirkulær økonomi. På energigjenvinningsanleggene for avfall i Østfold (Borregaard, Sarpsborg Avfallsenergi AS og FREVAR KF) jobber vi hver dag for å beskytte og bevare miljøet. Vi gjør gamle sko, loslitte sofaer og hullete plastkanner om til varmt vann og damp til industrien – og ingen gjenvinningsanlegg gjør dette mer energieffektivt enn oss. Med en utnyttelsesgrad på over 90% er vi rett og slett best i avfallsbransjens gjenvinningsklasse.

Disse tre anleggene er dermed en avgjørende brikke i Norges klimapolitiske verktøykasse. Vi tar sirkulærøkonomi og grønne arbeidsplasser ut i praksis i samspill med nærområdet og lokalsamfunnet og bidrar med det til at Norge kan nå sine klimapolitiske målsetninger.

Vi er så stolte at våre resultat at vi har våget å kalle vårt klimaarbeid for «hverdagsmagi». Dessverre er denne «hverdagsmagien» under kraftig press. Å være best på klima vil nemlig ikke være nok i fremtiden. Vi vil også trenge rettferdige rammevilkår. Det har vi ikke i dag.

HEISER DET RØDE FLAGGET

Vi er i dag pålagt kvoteplikt som et såkalt samforbrenningsanlegg*. Våre konkurrenter,

KOMTEK RENOVASJON - et totalkonsept

- Programvare som effektiviserer forvaltning av renovasjonstjenesten
- Feltverktøy for tømme- og avviksregistring
- Moderne innbyggerløsninger som sikrer god dialog og «Min side» funksjonalitet

NORKART

Kontakt Asbjørn Sundbye på tlf. 930 21 136
eller epost asbjorn.sundbye@norkart.no for mer informasjon.

de såkalte avfallsforbrenningsanleggene, slipper denne byrden. I praksis gjør vi det samme – omdanner avfall til energi. Til alt overmål finnes det kun tre anlegg i Norge som er kategorisert som samforbrenningsanlegg. Alle tre – FREVAR KF, Borregaard anlegget og Sarpsborg Avfallsenergi AS – ligger i Østfold. Hvorfor er det slik?

Til informasjon vil FREVAR kjøpe klimakvoter for svimlende 4.5 millioner i 2018. Dette er helt uten miljøeffekt og uten at materialgjenvinningen økes. Tilsvarende gjelder altså også for de to andre Østfoldanleggene. En ren fiskal avgift, ingen effekt på utslipp eller materialgjenvinning.

Resultatet av denneforskjellsbehandlingen er dramatisk:

* De tre anleggene taper i konkurransen mot norske konkurrenter som ikke har kvoteplikt og som dermed kan gi kundene lavere pris på innlevering av avfall.
* Når vi taper, så taper lokale klimaløsninger. Det er uten tvil mest klimavennlig at avfall gjøres om til energi så lokalt som mulig.
* Som verste konsekvens blir det ikke mulig å drive anleggene videre og industrien mister en viktig leverandør av konkurransedyktig og miljøvennlig energi.

Direktør Fredrik Hellström mener dagens regelverk mrdfører at de såkalte samforbrenningsanleggene taper i konkurranse med anlegg med klart lavere energiutnyttelsesgrad.

PRISING OG TEKNOLOGI

Ifølge regjeringserklæring er det «innfasing av ny teknologi, teknologiutvikling og CO_2-prising» som skal være hovedvirkemidler for å nå Norges ambisiøse klimamål. Dagens forskjellsbehandling hemmer imidlertid videreutvikling og investeringer i ny og enda mer klimavennlig teknologi. Vi får rett og slett ikke råd til ressurskrevende innovasjon.

Østfold taper økonomisk på dette. Det gjør Norge også. Viktigst er det likevel at klimaet også rammes. Dersom regjeringen mener alvor med sine siste løfter, må alle gode krefter dra i samme retning. Vi i Østfold ønsker også muligheten til å gjøre vårt beste i kampen mot klimaødeleggelsene. Vi ber ikke om annet enn like konkurransevilkår for alle gjenvinningsanlegg som gjør sofaer til damp og metallskrap til nye produkter. Det vil gi kutt i klimagassutslippene og hjelpe regjeringen med å nå målene satt i internasjonale forpliktelser.

Det absolutt mest miljøriktige hadde vært å prise klimautslipp i produksjonsfasen, slik at konsumentene kan gjøre miljøriktige valg, det å avgiftsbelegge lengst ned i avfallskjeden gjør ingen miljønytte! Vi håper nå at politikere av alle farger på Stortingets østfoldbenk kan minne Solberg, Jensen og Skei Grande om nettopp det.

*Ved vurderingen av kvoteplikt klassifiserer Miljødirektoratet avfallsanlegg som hovedsakelig leverer energi (damp) til industri som samforbrenningsanlegg. Anlegg som derimot leverer energi til andre formål, klassifiseres som avfallsforbrenningsanlegg. Miljødirektoratet vurderer «hovedsakelig» i denne sammenheng som at mer enn 50 % av levert energi går til industriformål.

> « – Vi ber ikke om annet enn like konkurransevilkår for alle gjenvinningsanlegg... »

Vi leverer:

- Matavfallsposer
- Bioposer
- Poser til plastinnsamling
- Poser til restavfall
- Avfallssekker

Alle poser og sekker kan leveres i mange farger, størrelser, tykkelser og med eller uten trykk.
Med- og uten knytehåndtak.

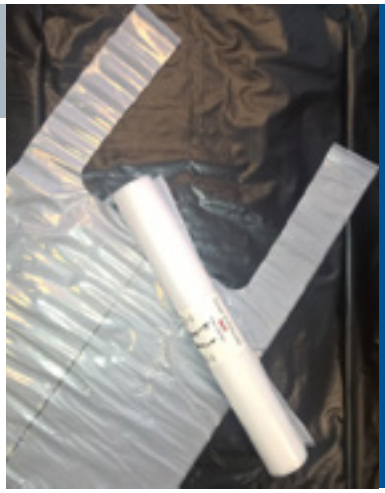

Tommen Gram
One of Norways leading packaging suppliers

(N)+47 69 81 55 10
ordre.tgf@tommen.no
tommen.no

Gjenvinner enorme mengder dyrerester

Norsk Protein AS tok imot 197.000 tonn proteinråstoff, dyrerester fra slakterier, skjærebedrifter og kadaver i fjor. De lager kjøttbeinmel og animalsk fett av dette i sine fem fabrikker i Norge.

Tekst: Harald Vingelsgaard

Her er en del av anlegget til Norsk Protein på Hamar. Tankbilen henter fett.

– Vi er en gjenvinningsbedrift som ikke har noen form for restprodukter, sier daglig leder Lars Aashammer. Norsk Protein har to fabrikker i Hamar, en i Mosvik, en i Balsfjord og en i Grødaland. Nortura eier 67 % av bedriften, mens kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund eier 23 % og danske Daka, et firma som driver samme virksomhet i Sverige og Danmark, eier 10 %.

Norsk Protein har to typer fabrikker, en for kategori 3 råstoff, dette er veterinærgodkjent råstoff fra slakterier og skjærebedrifter. Den andre typen fabrikk er for kategori 1 og kategori 2 råstoff som blandes, dette er «srm», spesielt risikofylt materiale, kadaver som i teorien kan inneholde kugalskapsmitte. Norsk Protein har kategori 3 fabrikker på alle steder, unntatt i Balsfjord, hvor det er en fabrikk for kategori 1 og 2.

FRA HELE LANDET

Norsk Protein tar imot råstoff fra slakterier og skjærebedrifter fra hele landet. De mottar også kadaver, med andre ord døde dyr, fra hele Norge. – I fjor tok vi imot 150.000 tonn råvarer i kategori 3 og 47.000 tonn i kategori 1 og 2. Vi kjører råstoffet inn i fabrikken hvor vi kverner det i mindre biter, varmebehandler det til 130 grader for å sterilisere massen. Nesten alt vann fjernes fra råstoffet i produksjonen, forklarer han.

Ett tonn råvare gir om lag 600 kilo vann, 250 kilo kjøtt- og beinmel, i tillegg til 150 kilo fett. Vannet slippes ut i det kommunale avløpsnettet hvor det renses på samme måte som annet avløpsvann. Alt proteinråstoff av kategori 3 blir til nye produkter.

– I kategori 1 og 2 lager vi kjøttbeinmel av alt, dette brukes som energi i sementproduksjon. Den er energikrevende, og kjøttbeinmelet erstatter kull. Asken fra produksjonen blir en del av sementen. Fettet fra kategori 1 og 2 kan brukes som fyringsolje. Vi bruker litt av dette i våre egne fabrikker i Balsfjord og på Hamar. Resten selger vi til Danmark, hvor det blir brukt som råstoff i biodiesel, sier Aashammer.

MYE GÅR TIL FÔR.

Kategori 3 råvarene, de veterinærgodkjente, er av mye bedre kvalitet. – Det meste av fettet fra kategori 3 råvarer brukes i kraftfôrproduksjon til svin og fjørfe, ikke til storfe. Et lite overskudd av fett fra kategori 3 sendes til Sverige for bruk i kjemisk industri.

Norsk Protein lager rent fjørfemel, rent lammemel, rent svinemel og en type blandet mel av kjøtt- og beinmel fra kategori 3. – Mye av melet brukes til å lage fôr til kjæledyr som for eksempel hunder og katter. Vi selger også mye til fabrikker i Norge og Sverige som lager økologisk gjødsel. Den tredje største kunden er pelsdyrbransjen i Finland, hvor de bruker melet som ingrediens i pelsdyrfôr.

– *Hvordan kommer råvarene inn til deres fabrikker?*

– Hvis ei ku dør i fjøset kan bonden gi beskjed, via vårt nettbaserte system, at han har et kadaver som skal leveres. Vi henter dyret så raskt som mulig, senest innen fem dager. Hvis kadaveret blir behandlet på en fornuftig måte, under normale forhold, er det ikke noe problem. De aller fleste dyrene henter vi raskere. En dyretransportbil kommer til gården, henter dyret og kjører det, enten til en av våre fabrikker, eller til en av våre omlastingsstasjoner. Råstoff fra slakterier eller skjærebedrifter samles i kontainere som fraktes til våre fabrikker.

RISIKOAVFALL

Behandling av råstoff fra slakterier, skjærebedrifter eller kadaver av døde dyr, stiller strenge krav for å unngå smitte og andre problemer. – Vi driver en helautomatisk prosessindustri. Alt råstoff tømmes inn på den ene siden av fabrikken og følges nøye underveis. Vi har blant annet automatisk temperaturmåling. På den andre siden av fabrikken tar vi ut ferdig produkt.

Over halvparten av produksjonen foregår i våre to fabrikker på Hamar, sier Aashammer.

Norsk Protein omsatte for 385 millioner kroner i fjor og fikk et overskudd på om lag 25 millioner kroner. Det ble omtrent samme resultat som året før, men omsetningen økte litt sammenlignet med år 2016.

– Vi har en sunn økonomi, og tjener noen millioner kroner hvert år. Råvareprisene

– Vi ser lyst på fremtiden, sier daglig leder Lars Aashammer i Norsk Protein.

brukes til å justere resultatet, sier Aashammer. – Vi ønsker ikke å tjene mer penger. Vi gir i stedet bedre råvarepris til råvareprodusentene som eier vår bedrift. Det er bedre for råvareprodusentene å få pengene fortløpende gjennom året, i stedet for å ta de ut som overskudd i etterkant.

KONKURRANSEUTSATT

Norsk Protein har nærmest monopol i sitt marked i Norge. – Selv om vi på en måte har monopol, er det mange andre aktører i markedet, de som lager kjæledyrfôr, pelsdyrfôr og blant andre biogassanlegg. Og både de som skal ha råstoff til pelsdyrfôr, kjæledyr og utenlandske bedrifter som kjøper råstoff direkte, er ofte mer betalingsvillige enn oss. Det er rimeligere å bruke produktene direkte enn å videreforedle dem i en fabrikk som vår. Jeg tror konkurransen blir enda mer skjerpet i fremtiden. Verden trenger proteiner. Vi forsøker å være så konkurransedyktige som mulig.

– *Hvordan ser fremtiden ut for bransjen?*

– Så lenge vi har kjøttproduksjon i Norge, vil vi være en sentral aktør. Utviklingen i Europa viser at volumet har gått noe ned i den senere tid. Denne trenden tror jeg også kommer til Norge. Derfor må vi i årene som kommer finne anvendelser av våre produkter som gir bedre økonomi. Norsk Protein ser uansett lyst på fremtiden, sier daglig leder Lars Aashammer.

> « – Jeg tror konkurransen blir enda mer skjerpet i fremtiden. Verden trenger proteiner. »

Her ser vi to sterilisatorer i anlegget til Norsk Protein i Mosvik.

Kjøttbeinmel i store sekker klar til forsendelse fra anlegget til Norsk Protein i Mosvik.

KSR MASKIN A.S.

I samarbeid med Fredheim Maskin AS

Gneisveien 1, 1816 Skiptvet
Tlf. 959 84 437, post@ksr-maskin.no
www.ksr-maskin.no

- **Innovative og banebrytende maskiner for behandling av biomasse, trevirke, matjord, kompost, avfall, klebrige / fuktige masse m.m SALG og UTLEIE.**
- Stjernesikt 2F / 3F, Saktegående Grovkvern Targo 3000, Flipflowsikt 2F / 3F, Aircut 1600 Vindsikt, Trommelsikt, Steinutskiller m.m

- **Optisk båndvekt**
- På aller typer masser og på aller typer transportbånd
- 2 i 1 Måling og kontroll
- Meget høy nøyaktighetsgrad
- Online overvåking

Kurs og seminarer

Dato	Kursnavn	Sted	Arrangør	Kontaktperson
10. april	Farlig avfall – kurs nivå 1	Oslo	Nomiko	guro@nomiko.no
10-11. april	Driftsforum biogass	Scandic Bypark, Bergen	Avfall Norge	karin.halvorsen@avfallnorge.no
11. april	Farlig avfall og radioaktivt avfall – grunnkurs	Asker	NFFA	www.nffa.no
11. april	Kurs om asbest for ansatte på avfallsmottak	Oslo	Nomiko	guro@nomiko.no
12. april	Farlig avfall og radioaktivt avfall – grunnkurs	Asker	NFFA	www.nffa.no
24. april	Trenger vi en marin renovasjonsordning? Frokostmøte	Kulturhuset, Youngs gate 6, Oslo	Avfall Norge	guro@nomiko.no
24-25. april	Grunnkurs avfall og gjenvinning	Scandic Oslo Airport	Avfall Norge	karin.halvorsen@avfallnorge.no
25. april	Miljøkartlegging bygg og anlegg, kurs nivå 2	Oslo	Nomiko	guro@nomiko.no
26. april	Asbestkartlegging og risikovurdering, wkurs nivå 2	Oslo	Nomiko	guro@nomiko.no
27. april	Årsmøte og workshop Avfallsforsk	Kulturhuset, Oslo	Avfall Norge	karin.halvorsen@avfallnorge.no
8. mai	Asbestkurs	Radisson Oslo Airport	Avfall Norge	karin.halvorsen@avfallnorge.no
8. mai	Seminar for behandlingsanlegg	Miljødirektoratet	Miljødir. NFFA, Norsk Industri	NFFA/Norsk Industri
8-9. mai	Planlegging av renovasjonsløsninger – kurs	Gardermoen	Avfall Norge	karin.halvorsen@avfallnorge.no
22.mai	Kurs om byggavfall for ansatte på avfallsmottak	Oslo	Nomiko	guro@nomiko.no
23. mai	Farlig avfall, kurs nivå 2	Oslo	Nomiko	guro@nomiko.no
5-7. juni	Avfallskonferansen 2018	Stavanger	Avfall Norge m.flere	www.avfallnorge.no

Connecting Global Competence

Messe München

Resources. Innovations. Solutions.

May 14–18, 2018 • Messe München

Environmental technologies at IFAT.

- How can companies get ready now for the environmental standards of tomorrow?
- What's the most intelligent and cost-efficient way to save resources and raw materials?
- And how can the reprocessing of waste products from manufacturing be turned into a competitive advantage that helps companies survive long-term in the market?

At the world's leading trade fair for environmental technologies you can find an array of innovative solutions—be it in process water treatment or intelligent recycling. Boost cost-efficiency in your company and discover the innovations potential of IFAT 2018.
New layout of exhibition sections: www.ifat.de/hallsituation

Get your ticket now online.
www.ifat.de/tickets/en

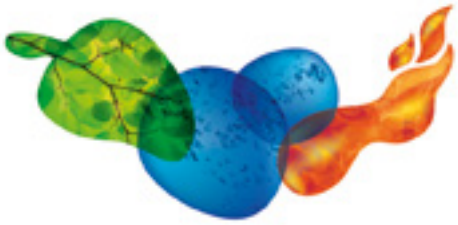

IFAT

www.ifat.de

Information: ExpoService ApS | Birkerød
Tel. +45 6166 0098 | post@exposervice.dk

Kretsløpet lanserer nå en ny spalte, der vi melder om nyansettelser, jobbskifter og andre personrelaterte begivenheter i avfalls- og gjenvinningsbransjen. Har du tips til denne spalten så send noen ord og gjerne et bilde til astri.klovstad@norsk-skogbruk.no

Nytt om navn

Nina Mønstre (50) er fra 1. mars ansatt som prosessleder ved avdeling for Prosess og kontroll i BIR AS. Mønstre kommer fra stilling som rådgiver for læringsmiljø ved Høgskulen på Vestlandet (HVL), der hun har hatt et særlig ansvar i et organisasjonsutviklingsprogram der et omfattende prosesskartleggingsarbeid på samtlige administrative funksjonsområder ble gjennomført. Hun har også solid arbeidserfaring fra NHH (seniorkonsulent) og Statoil. Hun jobbet blant annet med kartlegging og forbedring av arbeidsprosesser etter fusjonen med Hydro, da som innleid konsulent.
Mønstre er utdannet Cand. Polit. fra UiB med hovedfag i samfunnsgeografi, mellomfag i administrasjon og organisasjonsvitenskap, praktisk pedagogikk og veilederstudiet. Hun er i tillegg bedriftsøkonom fra BI.

Maria Persson (52) er fra 1. mars ansatt som fagsjef for EE-produkter hos Norsirk. Persson er kjemiker med hovedfag i polymerkjemi, og har vært innom både NOAH i Brevik hvor hun var prosessleder/sjefskjemiker, Aibel hvor hun jobbet med «decommisson» av oljeplattformer og DNV hvor hun var seniorkonsulent innen HMS – spesielt miljø. Hun kommer nå fra stilling som seniorkonsulent i Cowi.

Eva Therese Maritdatter (42) er fra 8. januar ansatt som fagsjef for emballasje i Norsirk. Maridatter kommer fra stilling som miljørådgiver i Hjellnes Consult AS. Hun er utdannet kjemiker og har jobbet noen år i det offentlige både hos kommunen og Miljødirektoratet før hun begynte hos Hjellnes.

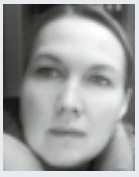

Marianne Malm-Johnsen (45) er fra 1. januar ansatt som driftsleder og HMS/KS-ansvarlig i Indre Østfold Renovasjon (IØR). Malm-Johnsen er utdannet kjemiingeniør fra HiØ. Hun har bakgrunn fra flere bedrifter, og kom til Jotun i Fredrikstad i 2004 hvor hun blant annet var leder av innkjøps- og planavdelingen, inkludert lager og logistikk med ansvar for uteområdene. Hun kommer nå fra stilling som Supply Chain Manager i Nexans i Halden hvor hun har vært siden 2013.

Synnøve Bjørke (55) startet som ny administrerende direktør i Romerike Avfallsforedling IKS (ROAF) 8. januar 2018. Hun kom da fra et engasjement i Norsk Sirkulærøkonomi. Bjørke har bred erfaring og har vært i relevante lederposisjoner siden hun startet som daglig leder i Norske Elektro Leverandørers Forening i 2005. Gjennom denne stillingen var hun også daglig leder i EE-nett, Lyd & Bilde Retur AS og Stiftelsen Elektronikkbransjen. I perioden 2012-2016 ledet Bjørke Rekom AS, en virksomhet som kjøper og selger avfall nasjonalt og internasjonalt.

Uenighet om nytt og strengere regelverk for gjødsel

Det har lenge pågått et arbeid med å få fram nye regler for bruk av gjødsel, som åpner for bedre utnyttelse av fosfor og mer bruk av organiske avfallsfraksjoner, men som samtidig reduserer avrenning og luktproblemer.

Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet leverte et forslag til Landbruks- og matdepartementet 15. mars. Direktoratene foreslår at gjeldende gjødselvareforskrift blir erstattet av to forskrifter; en gjødselvareforskrift og en gjødselbrukforskrift. I gjødselvareforskriften er det blant annet foreslått en liste («positivliste») over tillatte råvarer i gjødsel, i tillegg til en tillatelsesordning for råvarer som ikke er på listen. Dette skal sikre bedre ressursutnyttelse og økt gjenbruk av organisk og avfallsbasert materiale samtidig som det ivaretar brukerinteresser, helse og miljø, heter det.

Men i forslaget til gjødselbrukforskrift leverer de to direktoratene en delt innstilling på hvor store spredemengder som skal tillates. Det er ikke et konkret krav i dagens forskrift for fosfortilførsel, men dagens krav til spredeareal tilsvarer en grense for husdyrgjødsel på 3,5 kilo fosfor per dekar og år. Landbruksdirektoratet foreslår å opprettholde dagens krav til forholdet mellom antall dyr og areal og at spredearealkravet trappes opp til 5 daa per melkeku. Dette innebærer en nedgang til 3 kg fosfor per dekar og år. Direktoratet skisserer ytterligere nedtrapping til 2,5 kg fosfor per dekar og år, som tilsvarer 6 daa per melkeku på sikt.

Men Miljødirektoratet foreslår å regulere gjødselmengdene direkte som kg fosfor per areal. Det foreslås en nedtrapping for fosfortilførsel via 2,4 kilo fosfor per dekar og år til et til tak på 2,1 kilo fosfor per dekar og år på sikt, uavhengig av gjødselslag. Forslaget til nytt gjødselregelverk inneholder i tillegg flere krav som vil bidra til bedre utnytting og kontroll på nitrogen fra husdyrgjødsel. Noen av kravene er tørr lagring av fjørfegjødsel, tak/dekke på gjødselkummer, spredning på en mer gunstig tid av året og bedre arealmessig fordeling av husdyrgjødsla gjennom begrensninger på spredemengde.

For en del svine- og melkeprodusenter vil kravet, dersom dette blir en del av det endelige regelverket, bety nyinvesteringer i lager. I snitt vil investeringene ligge på ca. 250 000 kroner per foretak.

Kilde: Landbruksdirektoratet 19.03

Kretsløpet®

Offisielt konferanseblad:

Kretsløpet nr.3-2018 (juni)
trykkes opp i ekstra opplag og deles ut til deltakerne på Avfall Norges årskonferanse!

Annonsefrist: 16. mai

Annonseansvarlig:
Arnt Erik Isaksen - Tlf. +47 411 61 619
arnt.erik.isaksen@flexkonsult.no

Ringen sluttet Bellona?

Frederic Hauge styrer Bellona i den siste fase som miljøorganisasjon. Hvem husker ikke Hauge da han hang i industripipene i Grenland? Han hadde akkurat vokst ut av kortbuksene og sluttet skolen for å verne om miljøet. Han fikk mange tilhengere i Grenlands-området. Så dukket Hauge og co. opp i Holmestrand og klorte seg fast i bryggekanten. Målet var å vokte på virksomheten som vokste fram på Langøya. Han bjeffet høyt både titt og ofte. Giftskyen drev over fjorden, og nå var det vann på mølla. Nå begynner ting å skje, Bellona vokser og alle store aktører innen div. industri må regne med disse vaktbikkjene.

Årene går og bjeffingen stilner, hva skjer? Noah som driver med avfallshåndtering putter svært mange penger i Bellonas kasse. De blir gode kamerater. Så gode at styremedlemmer i Noah får plass i Hauges styre i Beba AS, forkortelsen for Bellona Batterier. Målet er produksjon av batterier til store kjøretøy og båter som ev. skal frakte giften som håndteres på Langøya ned til Brevik og inn i Dalen gruver. Inn i gruver som ligger under folks hus og under fjorden i Brevik. Leter man litt i styre og stell mellom Bellona og Noah så får man fornemmelser av bindinger som verken sømmer seg i en miljøorganisasjon eller i forretningslivet generelt. Så langt har det nå kommet at politikere tier og demokratiet skyves minst på armlengdes avstand.

Fra leserinnlegg i Telemarksavisa 19.03, skrevet av Knut Engen, Holmestrand

Veireno-sjef tiltalt for grove brudd på arbeidsmiljøloven

Johnny Enger er nå tiltalt for brudd på arbeidsmiljøloven.

Sjefen for det konkursrammede avfallsselskapet Veireno, Johnny Enger, er tiltalt for flere brudd på arbeidsmiljøloven. Eierselskapet VT-gruppen, hvor Enger er styreformann, har også fått bot på 5,3 millioner kroner.

– Vi har basert etterforskningen på anmeldelser fra Arbeidstilsynet i Oslo og Vestfold. Underveis har vi avhørt nøkkelpersoner, både arbeidere i selskapet og mistenkte, sier politiadvokat Daniel Sollie til Dagbladet. Politiet sier til NRK at de mener Enger har brutt loven på en rekke punkter under særlig skjerpende omstendigheter, og at de ser alvorlig på saken.

– Et skjerpende moment er at disse arbeidstakerne kjører tunge kjøretøy fra morgen til kveld midt i bybildet. Arbeidsmiljøloven skal sørge for at man ikke jobber for lenge, fordi risikoen for ulykker stiger markant hvis man jobber for mye og får for lite hvile. Det er alvorlig, sier politiadvokat Daniel Sollie i Øst politidistrikt.

Forsvarer Christian Lundin sier til NRK at Enger er uenig i tiltalen og forelegget, og begge deler kom overraskende på han. Enger visste ikke om tiltalen før politiet ringte og senere stilte opp hjemme hos Enger fredag kveld med tiltalen, forteller Lundin.

NRK Østlandssendingen 19.03

Støtter søppelkjøring i egen regi for Sirkula

Flertallet i Løten formannskap anbefaler at innsamling av husholdningsavfall overtas av Sirkula. – Søppel er en vekstbransje, det handler om ressurser, sier ordfører Bente Elin Lilleøkseth (Ap).

Hun ønsker at Sirkula IKS, som eies av kommunene på Hedmarken, gjør jobben i egen regi, heller enn en ny runde med konkurranseutsetting av tjenesten.

Sammen med Kjell Ingar Olsen (Sp) sitter Lilleøkseth i representantskapet for Sirkula. Styret i Sirkula har anbefalt at avfallsordningen drives i egen regi når den midlertidige kontrakten med Nortransport avsluttes neste år.

Bakgrunnen for saken er at den tidligere leverandøren, RenoNorden, gikk konkurs i fjor høst. Det førte til søppelkaos i en rekke kommuner, men Sirkula fikk raskt på plass den midlertidige avtalen med Nortransport. Denne utløper i mars 2019.

Mindretallet i Løten formannskap, bestående av Venstre og Høyre, gikk onsdag inn for at tjenesten konkurranseutsettes for en ny seksårsperiode.

Østlendingen 14.03

Kjemikaliefabrikk fikk dumpe miljøgift i skandalefylling

Ingen har visst nøyaktig hva som ligger nede i den mye omtalte søppelfyllinga i Skedsmo. Det har vært kjent at kjemikaliekjempen Dyno leverte miljøgift der, men ikke hva slags avfall, eller hvor mye.

I dag heter fabrikken Dynea. Nå viser kommunale dokumenter som NRK har fått innsyn i, at Dyno i 1971 søkte Skedsmo kommune om å få kaste flere typer kjemiske avfallsstoffer på kommunens søppeldynge. Deponiet er nå omkranset av flere hundre hus.

NRK har tidligere fortalt om gasser som siger inn i boliger, og beboere som sier de har fått helseplager. I et hus tok metangass fyr på baderomsgulvet og det ble målt høye konsentrasjoner av kreftfremkallende benzen på tomta.

I søknaden anslo Dyno det årlige behovet for deponering til mellom 20 og 50 tonn. Både kommunale og statlige etater stilte seg positive til søknaden, men Brannstyret nektet å godta to av fem avfallstyper, fordi det var frykt for at de kunne selvantenne, viser dokumentene.

Da tillatelsene ble gitt var det ikke klart at det skulle bygges boliger over og ved deponiet.

NRK Østlandssendingen 12.03

Ingen skjønte hvorfor Farris-korker dukket opp på stranden

Badegjester ved ulike strender i sommerperlen Larvik, har i mange år undret seg over at det stadig skylles i land anseelige mengder med Farris-korker på strendene rundt omkring i byen. I fjor sommer fant frivillige store mengder plastkorker på Batteristranda og Tenvikstranda, skrev Østlandsposten i september.

Saken har vekket oppsikt i lokalmiljøet, og mistanken ble raskt rettet mot den historiske Farris-fabrikken, som er en av byens stolteste institusjoner.

– Vi skal nå foreta en ny kontroll av avløpene våre og se om det fortsatt er et problem der, lovet Ringnes-konsernets pressekontakt Nicolay Bruusgaard da saken kom opp.

Siden den gang har også Fylkesmannen i Vestfold fattet interesse for saken, og nå er kork-mysteriet løst en gang for alle. I tilsynsrapporten fra fylkesmannen fremgår det at Farris-fabrikken ikke har tilstrekkelig kontroll på utslipp av vann, samt at de har mangler ved sin håndtering av farlig avfall. Grunnen til utslippene er at fabrikken ikke har vært tilkoblet kommunens avløpsnett.

I stedet har fabrikken i over 100 år sendt alt vann utenom sanitærvann, rett ut i sjøen utenfor Larvik, skriver Østlandsposten onsdag.

Ledelsen ved fabrikken sier de har trodd at de ble koblet til den kommunale spillvannsledningen i 1993, men det har altså ikke vært tilfelle. Det forteller fabrikksjef på Farris, Geir Bjørshol, til avisen.

Farrisfabrikken har i mer enn 100 år sluppet sitt avløpsvann rett ut i fjorden.

Klima- og miljøminister Ola Elvestuen og Ann Helen Våge fra Cirkle K har nettopp skrevet under på avtalen som forplikter bensinstasjonskjeden til å redusere matsvinnet fra sine 450 stasjoner.

Stadig flere vil halvere matsvinnet

Stadig flere aktører innen matproduksjon og servering slutter seg til bransjeavtalen som forplikter aktørene til å redusere matsvinnet med 50% innen 2030. Under et arrangement i Klima- og miljødepartementet 15. mars skrev 17 nye aktører under sammen med klima- og miljøminister Ola Elvestuen.

Blant dem som nå undertegnet var bensinstasjonskjeden Cirkle K, kantinekjeden ISS og produsentene Leif Vidar og Maarud. Totalt har nå 60 ledende aktører i matbransjen forpliktet seg til å måle og levere data på sitt matsvinn og jobbe med – og rapportere på – reduksjonstiltak i egen virksomhet. Alle dagligvarekjedene er nå med. Det samme er matvareprodusenter som Tine, Q-meieriene, Kavli, Nortura, Orkla og Finsbråten, samt hotellkjedene Nordic Choice, Scandic og Thon. De store kantinekjedene Sodexo, Eurest og ISS er også med.

Fem departementer og 12 bransjeorganisasjoner skrev i juni i fjor under avtalen om å minske matsvinnet og flere slutter seg altså til nå. Og arbeidet har allerede begynt å gi resultater, etter at temaet matsvinn for alvor kom på dagsorden. Matsvinnet ble ifølge Østfoldforskning redusert med 12 % fra 2010 til 2015 og ytterligere 4 % i 2016.

Men det ble også presentert tall som viser at to tredeler av matkastingen skjer i privathusholdningene, som altså ikke har skrevet under noen avtale. Ola Elvestuen la da også i sin tale vekt på det ansvaret hver enkelt av oss har, i alle de roller vi opptrer. – Før lette jeg etter varene med lengst holdbarhet i butikken, nå tar jeg gjerne de som først går ut på dato, sa han. Elvestuen roste også «den norske modellen» med godt samarbeid mellom næringsliv og myndigheter. Men hva som vil skje dersom underskriverne ikke klarer å oppfylle avtalen og halvere sitt matsvinn innen 2030 ble ikke berørt.

J.B.

Program og påmelding

Avfall Norge

INDUSTRIELL BÆREKRAFT

Avfall Norges årskonferanse

5.-7. juni 2018, Stavanger Forum og Expo

Importrestriksjoner i Kina rammer returpapiret

Mindre import til Kina rammet plastgjenvinningen hardt i fjor, nå skjer det samme med returpapiret. Spesielt lavkvalitetsfraksjonen mixed paper har falt til et nivå vi må mange år tilbake for å finne maken til. Den kalde vinteren har økt etterspørselen av de trebaserte brenselfraksjonene og løftet prisen på pellets.

PAPIR OG PAPP

Returpapirprisen i Europa hadde et kraftig fall i januar og februar som følge av at Kina innførte strenge importkrav, noe som spesielt har rammet kvaliteten mixed paper. Den oppgis i enkelte land nå bare så vidt å ha positiv pris, men også bølgepapp er rammet. Lagrene på sorteringsanlegg og fabrikker fylles opp og i Tyskland sank prisene til under det laveste nivå i 2017. Prisene på papir og papp har falt kontinuerlig siden desember og nedgangen forventes å fortsette. Eksportprisen fra UK på bølgepapp er nå rundt 110 £/tonn, mens prisen på avis/magasinpapir er rundt 100 £/tonn.

JERN OG METALL

Omsetning av jern- og metallskrap foregår på et åpent internasjonalt marked. Prisene til gjenvinningsbedriftene vil til dels påvirkes av prisene på London Metal Exchange (LME), bortsett fra jern som ikke er børsnotert. Prisene i LME har sunket siste måned og per 16.mars er prisene per tonn (omregnet til NOK):

- aluminium NOK 16 014 ned 9 % fra 22.januar
- kobber NOK 52 530 ned 5 % fra 22.januar
- bly NOK 18 254 ned 11 % fra 22.januar
- sink NOK 25 230 ned 7 % fra 22.januar

Skrapjernprisen, har igjen hatt en prisstigning igjen, og 19.mars 2018 var prisen NOK 1700 per tonn som er den høyeste prisen på flere år.

PLASTEMBALLASJE

Lavere oljepris og redusert avsetning til Kina har medført overskudd av gjenvinningsplast og svært dårlige priser. Grønt Punkt Norge reduserte har derfor redusert sin godtgjørelse for innsamlet plastemballasje til kommunene fra nyttår, men innførte samtidig en volumgradert pris, slik at de som samler inn mest også får best betalt. EU vedtok 16.januar 2018 en plaststrategi som sier at all plastemballasje på EU-markedet skal bli resirkulerbar innen 2030, forbruket av engangsplast vil bli redusert og forsettlig bruk av mikroplast vil bli begrenset. Plastgjenvinningsmålet som helhet ble fastsatt til 55% innen 2030.

TEKSTILER

I følge en rapport fra Nordisk ministerråd i 2016 blir over 100 000 tonn av brukte tekstiler samlet inn hvert år i Norden og går til gjenbruk og resirkulering. Konkurransen om denne fraksjonen ser ut til å øke. Flere klesprodusenter er nå aktive med egne innsamlingssystemer for brukte tekstiler. Det inngås også samarbeid mellom kleskjeder og organisasjoner som jobber aktivt med sirkulær økonomi som for eksempel. I; CO. I: CO fremmer utviklingen av innovative resirkuleringsmetoder og samarbeider tett med internasjonale forskningsinstitutter og resirkuleringsselskaper.

VÅTORGANISK AVFALL

For matrester som brød og bakervarer fra næringsmiddelindustri betaler miljøfôranleggene rundt 3-400 kroner per tonn. Prisen på miljøfôr ligger på 65-75 % av kraftfôrprisen. Det er svært stabile priser innenfor dette området.
Avfall Norge har gjennomført en «markedsundersøkelse» blant produsenter av jord- og kompostprodukter. Her framgår det at etterspørselen er økende, men at prisene er relativt lave. Kompost selges for i snitt 100 kroner pr tonn, med variasjon fra mindre enn null opp til 300 kroner pr tonn. Kompost i småemballasje kan oppnå høyere priser.
Våt biorest fra biogassanlegg har gjennomgående negativ verdi, i snitt minus 11 kroner pr tonn med variasjon fra null til minus 67 kroner. Tørr biorest har positiv verdi, her ligger prisen mellom 0 og 20 kroner pr tonn. Det understrekes at tallene for biorest er basert på et ganske lite datagrunnlag.

GLASS OG METALLEMBALLASJE

Stadig flere kommuner innfører henteordning hos husholdningene av glass- og metallemballasje. Dette øker innsamlingsvolumet og forbedrer kvaliteten på fraksjonene. I 2016 ble det samlet inn om lag 75 000 tonn glassemballasje og 13 500 tonn metallemballasje.
Tyske myndigheter innfører fra 2019 en ny emballasjelov. Gjenvinningsmålene vil økes til 63% for plast, 90% for metall, glass og papir og papp og 70% gjenbruk av drikkevareemballasje innen 2022.

TREVIRKE

Vinteren har vært kald og det har vært stor etterspørsel på trebaserte brenselsfraksjoner. Ifølge den ukentlige publikasjonen EnergiRapporten har det vært en solid prisøkning på pellets i uke 10. De fleste produsentene i Norden er nå tomme for pellets og prisen pr tonn opplastet ved fabrikk er nå rundt 2000 kroner, noe som tilsvarer 40,5 øre pr KWh. For trebriketter er prisen fortsatt 19,7 øre pr kWh fulle lass fritt opplastet ved fabrikk. Prisen på ren flis oppgis å være 20,5 øre pr kWh for flis med mindre enn 35% fuktighet og 19,0 øre pr kWh for flis med mer enn 35% fuktighet.
Flis produsert av hogstavfall (GROT) omsettes nesten ikke lenger, etter at statstilskuddet til produksjon av slik flis ble fjernet. Utsalgsprisen for briketter og pellets i småemballasje varierer ganske mye, med priser opp til kr. 3,50 per kg. Avsetningen av returflis har bedret seg de siste månedene. Malt og lakkert trevirke har fortsatt negativ verdi over hele landet, men er nå billigere å bli kvitt enn tidligere.

reknes®

- Renovasjon
- Farlig Avfall
- Online med Avfallsdeklarering.no
- Selvbetjening / Adgangskontroll
- Veie og Betalingsløsninger
- Logistikk / Kjøreplanlegging

T:70 19 80 80
www.reknes.no

// IT-løsninger
bygget utelukkende for avfallsbransjen

BatteriRetur

www.batteriretur.no

Returadresse:
Kretsløpet as
c/o Maximi,
Strøket 8
1383 Asker

B-Economique
DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE
posten
NORGE P.P. PORTO BETALT

Sirkel **Baksiden**

Nytt navn, ny logo – og ny kvalitetssjef

Som en del har fått med seg skiftet Syklus fra årsskiftet navn til Sirkel Glass og fikk ny logo. De nye foretaksnavnene er Sirkel Glass AS og Sirkel Materialgjenvinning. Felles merkenavn for begge selskapene er Sirkel.

Og 1. februar begynte Anette Fossum Lie som kvalitetssjef ved gjenvinningsanlegget på Onsøy, her skal hun passe på kvaliteten både på råvarene som kommer inn til anlegget og på ferdigvarene som går ut.

Anette er 42 år og opprinnelig økonomi-utdannet. Hun kommer fra kraftbransjen, de siste ni årene har hun vært HMS-sjef i Norge for det tyske familieselskapet Voith, som blant annet driver med nybygging og oppgradering av vannkraftanlegg. Hun har dermed god erfaring med fornybare ressurser.

Og etter noen uker har hun allerede dannet seg en oppfatning om utfordringene i den nye jobben: – Det viktigste for gjenvinningen her er at vi får riktig vare inn. Det skaper store problemer dersom det kommer plast, restavfall eller store gjenstander inn sammen med glass- og metallemballasjen. Det er også viktig at varene ikke er for nedknuste, jeg satser derfor på et nært og godt samarbeid med innsamlere og transportører, sier Anette Fossum Lie.

Nye nettsider er *sirkel.no.*
Følge oss på vår nye Facebook-side:
https://www.facebook.com/sirkelglass/

Kvalitetssjef Anette Fossum Lie midt blant de råvarene hun er opptatt av kvaliteten på.

Sirkel
Tlf.: 23 17 39 80
www.sirkel.no